

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس
و نحوه ارزشیابی برنامه
آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت
خدمات بهداشتی و درمانی

مصوب بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۸۴/۴/۲۵

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

رشته: مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

دوره: کارشناسی پیوسته

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در بیست و هشتمین جلسه مورخ ۸۴/۴/۲۵ بر اساس طرح دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی برنامه، سرفصل، دروس و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.

ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ۸۴/۴/۲۵ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی و برنامه درسی سرفصل دروس و ارزشیابی برنامه دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رأی صادره در بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۴/۴/۲۵

برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی با اکثریت آراء به تصویب رسید.
- ۲- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است.

مورد تأیید است.

دکتر محمدرضا صبری

دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

دکتر حسین کشاورز

دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،

بهداشت و تخصصی

رأی صادره در بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۴/۴/۲۵ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مسعود پرشکبان

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

فصل اول :

مشخصات کلی

نام رشته و مقطع : کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

نام رشته به انگلیسی :

Bachelor of Science Degree in Health Services Management .

تعریف رشته :

مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی رشته ای است چند نظامی، شاخه ای از علوم انسانی با کاربرد در حیطه علوم پزشکی، که مدیر با هدایت تشکیلات انسانی و اخذ تصمیمات مطلوب و استفاده مؤثر و کارآ از منابع، مادی و انسانی، از طریق برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و نظارت برای دستیابی به اهداف مؤسسات خدمات بهداشتی و درمانی بر اساس نظام ارزشی مورد قبول جامعه، ایفای نقش می کند.

۲- تاریخچه رشته و پیشرفتهای جدید :

رشته مدیریت بیمارستان در سال ۱۹۳۴ میلادی برای نخستین بار در دانشگاه شیکاگو آمریکا در سطح کارشناسی ارشد، طی یک دوره یکساله که بعد به دوره دوساله تبدیل گردید، ایجاد شد. در سال ۱۹۸۳ در حدود ۵۱ برنامه آموزشی در سطح کارشناسی ارشد این رشته به تصویب وزارت بهداشتی آمریکا رسید که منجر به فراغت از تحصیل حدود ۲۰۰۰۰ نفر در مقطع کارشناسی ارشد مدیریت بیمارستانی در این کشور گردید.

در ایران اولین بار دانشکده پزشکی دانشگاه تهران اقدام به ایجاد و تأسیس دوره کوتاه مدت آموزشی اداره امور بیمارستانها نمود. در سال ۱۳۳۵ طرح ایجاد رشته مدیریت بیمارستانی در مقطع کارشناسی ارشد تحت عنوان اداره امور بیمارستانها برای نخستین بار طی موافقتنامه ای بین دانشگاه تهران و وزارت بهداشتی مبادله گردید و بالاخره در ششصدمین جلسه شورای شورای دانشگاه تهران ۱۳۴۰/۴/۲۱ طرح تأسیس مؤسسه علوم بیمارستانی به تصویب رسید و در این زمینه موافقت نامه ای بین دانشگاه تهران و وزارت بهداشتی به امضاء رسید و از سال ۱۳۴۱ رشته مدیریت بیمارستانی به طور رسمی جزء رشته های تحصیلی دانشگاه قرار گرفت تا اینکه در سال ۱۳۴۵ تربیت مدیران تحصیل کرده در زمینه امور بیمارستانی به دانشکده بهداشت دانشگاه تهران واگذار گردید.

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه مورخ ۱۳۶۳/۴/۳ تربیت دانشجوی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در مقطع کارشناسی به عنوان یکی از رشته های گروه پزشکی را مورد تصویب قرار داد. در سال تحصیلی ۶۵-۱۳۶۴ دانشگاه علوم پزشکی ایران اقدام به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی این رشته نمود. در ابتدا تعداد کل واحدهای درسی در این دوره ۱۸۰ واحد درسی در نظر گرفته شده بود که بعد طی بازنگریهای مکرر تقلیل یافت.

شورای عالی برنامه ریزی در سیصد و سی و هفتمین جلسه مورخ ۷۶/۱/۱۷، مجدداً برنامه آموزشی این رشته در دوره کارشناسی را مورد بازنگری قرار داده و تعداد ۱۳۵ واحد درسی جهت اخذ مدرک کارشناسی این رشته مورد تصویب قرار گرفت.

و هم اکنون ده مرکز آموزشی به تربیت دانشجویان این رشته در مقاطع مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا اشتغال دارند.

۳- فلسفه، ارزش ها و باورها:

با توجه به مبانی و آموزه های دینی و عنایت به کرامت و حرمت انسان در مکتب والای اسلام و فرهنگ سرشار ایران زمین، موظفیم که این ارزشها را در همه شئون زندگی به ویژه آموزش و پرورش، پیش چشم داشته باشیم. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی آموزش خود را برطبق اهداف و راهبردهای دانشگاه علوم پزشکی و سرانجام نظام آموزش عالی کشور و موازین آموزش آکادمیک (علمی) و حرفه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی به اجرا درمی آورد. فلسفه این رشته، برآموزش، کاوش علمی و ارائه خدمات در قلمرو دانش و حرفه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی تأکید می ورزد.

بر این باوریم که ارزش هایی را که در زیر یادآور می شویم در تمام برنامه های آموزشی این رشته به عنوان بازتاب یک فلسفه یگانه، کاربرد دارد.

انسان موجودی است منحصر به فرد، و دارای ارزشی یگانه، لذا بر این باوریم که ارائه خدمات بهداشتی و درمانی بر ارزش های حرمت، کرامت و عدالت متکی است که با سازو کارهای مدیریت سلامت تحقق پذیر است.

بر این باوریم که « سلامت » چون « حیات » ، « آزادی » و « بالندگی » حق بنیادی انسانی است ، و اینکه هر شخص در نوع خود برای تحول و دگرگونی ، مشارکت و تصمیم گیری در امور مربوط به نیازهای سلامت ، منحصر به فرد است و توانایی حل و فصل این امور را خواهد داشت . این باور داشت ها ، از طریق پاسخگویی به نیازهای سلامت همه آدمیان با در نظر گرفتن ویژگی های فردی و فرهنگی تحقق می پذیرد .

مدیریت سلامت با برنامه ریزی ، سازماندهی ، تخصیص منابع انسانی و مادی ، هماهنگی میان این منابع و رهبری و هدایت مجموعه سازمان بسوی اهداف و ارائه خدمات با کیفیت برتر سازوکار لازم را در تحقق آرمان پیشگفت فراهم خواهد ساخت .

براین باوریم که حرفه مدیریت ، که از سنتی سرشار برخوردار است ، در اندیشه تأمین نیازهای بهداشتی است که در جوامع کنونی و آینده در محیطی پیچیده و با دگرگونی شتابان در سراسر جهان شکل می گیرد . جامعه و انسان بایک دید نگریده می شوند . چنین انگاشته می شود که آدمیان ، بمنظور ارضای نیازهای زیستی ، روانی ، اجتماعی و معنوی خود با محیط خویش پیوسته در حال سازش هستند . هدف حرفه مدیریت ، آن است که فرآیند سازش با محیط را تسهیل کند و تکوین بخشد و سلامت مطلوب را در افراد ، خانواده ها ، گروهها و جوامع در سراسر گیتی بگسترده . بایک رویکرد سامانمند می توان صلاحیت ها و شایستگی های عقلانی ، اجتماعی و فنی را بمنظور ارائه خدمات به مددجویان ، بکار گرفت . مدیر با ایفای نقش های گوناگون چون مدیر و کارشناس قادر است تا خدمات بهداشتی و درمانی لازم را با هزینه معقول ، کیفیت مطلوب و در اسرع وقت با استفاده بهینه و هماهنگ از همه منابع در عرصه های مختلف مؤسسات بهداشتی و درمانی فراهم آورد .

هدف آموزشی این رشته ، ارتقاء رشد اشخاص به سمت توانایی های کامل شخصی و حرفه ای است . اساتید این دوره آموزش را به عنوان فرآیندی مستمر و فعال می نگرند . آنها بر این باورند که دانش مدیریت ، علاوه بر دانش های وابسته در علوم و ادبیات ، برای توفیق در این حرفه ، اساسی است . دروس این دوره در مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد ، به گونه ای طراحی و برگزار می شود که نه تنها نیازهای کنونی جامعه را پوشش دهد ، بلکه برای تأمین نیازهای آتی از آن نیز فراتر رود . آگاهی و پایداری به ارزش های اخلاقی و معنوی ، جانمایه بنیادین تلاش های آموزشی ماست .

اساتید ، به منظور رشد و تکامل شالوده دانش مدیریت ، به عنوان ایفای مسؤولیت خود ، در جستجو و تلاش می‌باشند .

براین باوریم که مدیران در مقطع کارشناسی ، این صلاحیت ها و شایستگی های اساسی را کسب خواهند کرد . تفکر خلاق و روشنگر را بکار خواهند گرفت و درباره چالش های مدیریت در همه عرصه ها ایفای نقش می کنند . از دانش مدیریت آنگونه که در فرآیندهای بهداشتی و درمانی سزاوار است از طریق فعالیت های پژوهشی بهره گیری خواهند کرد ، و در کاربرد چارچوب ها ، الگوهای مراقبت ، اصول و مبانی و مفاهیم بنیادین ، مهارت خواهند یافت .

سرانجام براین باوریم که اساتید این رشته ، پاسخگوی کیفیت برنامه های آموزشی ، و نیز پیشرفت مدیریت سالم و اثربخش ، از طریق آموزش ، پرورش و همکاری و دستیاری با سایر حرفه ها و تخصص ها و مشغولان خدمات ، خواهند بود .

۴- رسالت :

با توجه به اینکه عضو حیات بخش هر سازمان ، مدیریت آن است و بسیاری از صاحب نظران علت موفقیت و شکست سازمانها را در تفاوت شیوه مدیریت آنها می دانند ، بنابراین برنامه های آموزشی رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی ، دانشجویان را برای رشد شخصی و فردی ، احراز شایستگی اجتماعی و حرفه ای و ایجاد مهارتهای یادگیری مداوم جهت اداره آینده سازمانهایی که تأمین سلامت جامعه را بعهده دارند ، آماده می سازد .
محورهای اساسی این برنامه عبارتند از :

- آماده سازی مدیرانی با صلاحیت اخلاقی و علمی در زمینه رهبری خدمات بهداشتی و درمانی مورد نیاز جامعه
- آماده سازی مدیرانی با توانایی اداره و هدایت مؤسسات بهداشتی و درمانی و نیز سیاست گذاری
- تربیت مدیرانی با توانایی انجام پژوهش در نظام سلامت جامعه
- آموزش و پرورش مدیران بر اساس استانداردهای تدوین شده برنامه آموزشی و نیاز های مدیریتی سازمانهای
- تأمین کننده نظام سلامت جامعه و مشتریان و فرادستان و همکاران
- توسعه دانش ، نگرش ، مهارت و توانائیهای مورد نیاز در زمینه مدیریت سلامت جامعه با یک هزینه منطقی

- استفاده مؤثر و کارآ از منابع برای مراقبت از بیماران و ارتقاء سلامت آحاد جامعه
- تربیت مدیرانی با توانائی ایجاد حسن همکاری میان اعضاء ، بمنظور دستیابی به اهداف سازمان
- آماده سازی مدیران با توانایی ارتقاء کیفیت خدمات در ابعاد مناسب و مطابقت با نیاز ، دسترسی ، تداوم ، مؤثر بودن ، کارآیی ، بازدهی ، ایمنی ، احترام و توجه ویژه موقع بودن برای مشتری .

۵- چشم انداز

چشم انداز آینده این رشته تدارک یک برنامه آموزشی مطلوب برای تربیت مدیرانی توانمند است که بتوانند :

- با تمرکز بر ارتقاء سطح سلامت جامعه به عنوان حق طبیعی افراد ، در جهت اداره کارآ و اثربخش سازمان های بهداشتی و درمانی و بهبود کیفیت خدمات مربوط فعالیت نمایند .

- با کسب دانش های نظری و عملی و فراگیری مهارت های ادراکی ، انسانی و فنی در زمینه اداره مؤسسات

بهداشتی و درمانی و حل مسایل و مشکلات آنان بتوانند پویایی و پیچیدگی سازمان ها را تشخیص داده و تا

حد توان نیازهای معقول زیردستان را ارضا نمایند . به جنبه های فنی کار و ابعاد ارتقاء کیفیت خدمات

توجه داشته و از منابع به خوبی استفاده کرده و سازمان را در راستای ارزشهای بنیادین جامعه و سیاستها

و خط مشی های وزارت متبوع به سوی اهداف رهنمون ساخته و به استانداردهای تعیین شده با جلب

رضایت مشتریان دست یابند .

۶- اهداف کلی :

هدف کلی از برنامه آموزشی دانشجویان کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی ، تأمین نیروی

انسانی توانمند برای پذیرش مسئولیت های اداری و اجرایی واحدهای مختلف بهداشتی و درمانی بمنظور افزایش

کارآیی و اثر بخشی و ارتقاء ابعاد کیفیت خدمات سازمانهایی است که عهده دار سلامت جامعه اند . وجوه اهداف

کلی عبارتند از :

- ۱- توسعه تفکر آزاد و خلاق در جهان پویا و پیچیده کنونی .
- ۲- توسعه مهارت‌های مدیریتی در زمینه رهبری سازمان‌های نظام سلامت .
- ۳- توسعه مهارت‌های انسانی و ارتباطی در زمینه مدیریت سازمان های نظام سلامت
- ۴- توسعه مهارت‌های اقتصادی و مالی در زمینه نظام سلامت .
- ۵- توسعه دانش فنی و کارآزمودگی از طریق پژوهش و برگزاری دوره های کارآموزی در نظام سلامت .
- ۶- ارتقاء توان تجزیه و تحلیل و پیش بینی تحولات آینده در نظام سلامت .
- ۷- توسعه اخلاق حرفه ای در مدیریت و رهبری نظام سلامت .
- ۸- ایجاد آمادگی برای عهده دار شدن پست کارشناسی و مدیریت اجرایی در سازمان‌های بهداشتی و درمانی .

۷- نقش دانش آموختگان :

دانش آموختگان رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی برای مشاغل کارشناسی و پست های مدیریتی برای سطوح مختلف مؤسسات و سازمان‌های نظام سلامت کشور اعم از عمومی یا تخصصی ، دولتی یا خصوصی ، کلینیک ها ، شبکه های بهداشتی و درمانی آماده می شوند .

با توجه به آموزش‌های نظری و کاربردی که این دانشجویان در طی دوره آموزشی خود فرا می گیرند انتظار می رود که پس از فراغت از تحصیل شایستگی لازم را جهت ایفای نقش های مدیریتی ، اداری ، اقتصادی ، کارشناسی آموزشی یا پژوهشی در زمینه های مرتبط با دوره تحصیلی خود ، کارشناسی بهداشتی یا درمانی در زمینه های مرتبط با دوره تحصیلی خود و کارآفرینی در زمینه خدمات بهداشتی و درمانی که مطابق با وظایف سازمانی و حرفه ای آنان است ، را به عهده گیرند .

۸- وظایف حرفه ای دانش آموختگان :

فارغ التحصیل دوره کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در نقش اداره امور و مدیریت سازمانهای تأمین کننده سلامت در زمینه فعالیتهای مختلف بهداشتی و درمانی ، اداری و مالی و آموزشی و پژوهشی وظایف زیر را عهده دار است :

- کسب و تعیین خط مشی ها و برنامه های کلی و دستورالعملهای اجرایی از مدیران مافوق و نظارت بر حسن اجرای آنها

- نظارت بر حسن جریان کلیه امور و کارکنان و واحدهای تحت سرپرستی

- انجام بررسی های لازم در زمینه عملیات و فعالیتهای مختلف اعم از بهداشتی و درمانی ، اداری و مالی ، آموزشی و پژوهشی واحد مربوطه

- پیش بینی درآمد و برآورد هزینه فعالیتها ، طرحها و برنامه ها

- نظارت بر چگونگی مصرف اعتبارات به منظور حصول اطمینان از صحت اجرای برنامه های پیش بینی شده

- تطبیق و هماهنگی امور و خدمات با استانداردهای تعیین شده

- بررسی و نظارت بر امور اداری ، مالی ، تغذیه ، تاسیسات ، تدارکات و انبار و سایر واحدهای پشتیبانی

- انجام مطالعات و بررسی های لازم در زمینه نیازهای پرسنلی واحد مربوطه و ارائه راه حلهای مناسب

- جمع آوری اطلاعات و نیازهای کلی واحد مربوطه از نظر ساختمان ، لوازم و تجهیزات و نیاز به تعمیرات اساسی و یا بازسازی و تهیه گزارش برای مسئولان

- بررسی و تهیه و تنظیم طرحهای مربوط به خرید ، نگهداری و کنترل در مورد وسایل و لوازم مصرفی

- نظارت برحسابرسی در زمینه های : درآمدهای وصولی و وجوه دریافتی ، هزینه های انجام شده ، پیش

پرداختها و علی الحسابها ، تجزیه و تحلیل صورتهای مالی ، بررسی و پیشنهاد بودجه و قیمت تمام شده کالا و

خدمات

- انجام مطالعات لازم در زمینه تشکیلات و روشها ، طرح طبقه بندی مشاغل ، تهیه وظایف و لیستهای سازمانی و

آموزش کارکنان واحد مربوطه

- مطالعه و بررسی در زمینه شناخت مسائل و مشکلات اجتماعی ، اقتصادی و خانوادگی ، روانی و درمانی بیماران با مراجعه روزانه به بخشهای بیمارستان و تماس با پزشک و سایر موسسات درمانی و امدادی و مذاکره با بیماران

- شناخت سیاستها و خط مشی ها ، استراتژیها ، بررسی نیازهای آموزشی ، برنامه ریزی ، اجرا و ارزشیابی دوره های آموزشی و آموزش ضمن خدمت کارکنان

- برگزاری و شرکت در کنفرانسها ، سمینارها ، همایشها ، کارگاهها و تنظیم و ارائه نظرات شرکت کنندگان در قالب قطعنامه

- بررسی و اظهار نظر و تشخیص اولویت مسائل و مشکلات سازمانی بر اساس منابع و پیش بینی تغییرات در آینده و ارائه پیشنهادها و راه حلهای اجرایی مناسب

- ارائه نظریات و پیشنهادات در مورد افزایش کارایی و اثر بخشی سازمان با توجه به مهندسی مجدد فرایندها و مهندسی ارزش

- بررسی ، مطالعه و کمک در طرحهای تحقیقاتی در زمینه های فوق

۹- استراتژی اجرایی برنامه :

هدف کلی برنامه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی با راهبردهای زیر که در طی برنامه های

گوناگون درسی پیش بینی شده است تحقق می یابد :

- آموزش لازم به منظور اداره و هدایت مؤسسات بهداشتی و درمانی و نیز سیاست گذاری و انجام پژوهش در نظام ارائه خدمات بهداشتی- درمانی

- آموزش های نظری برای مقابله با مشکلات و ارائه راه حل های علمی در مؤسسات بهداشتی و درمانی

- آموزش های میدانی مورد نیاز از طریق کارآموزی در شبکه نظام بهداشتی و درمانی و بیمارستانها

- بکارگیری رسانه های دانشگاهی و غیر دانشگاهی و روشهای نوین آموزشی به منظور توسعه دانش ، مهارت

و توانائی در زمینه مدیریت سلامت با یک هزینه منطقی

- آموزش های مورد توصیه بخش آموزش پزشکی به منظور نظارت و پایش کارآیی و عملکرد دانش آموختگان و روزآمد کردن و تعدیل و تقویت اهداف ، برنامه ها ، منابع ، ساختار و فرآیندها و بازنگری در روش های اجرایی با توجه به استانداردهای تدوین شده

- آموزش های ارتقاء کیفیت خدمات و کاربرد مؤثر منابع برای مراقبت از بیماران و ارتقاء سلامت آحاد جامعه با بکارگیری شیوه ها و فرآیندهای مشتری مدار

در اجرای راهبردهای فوق نکات زیر لحاظ شده است :

۱- مبتنی بر نیازهای ملی و محلی است .

۲- بر پیشگیری از بیماریها و ارتقاء سلامت تأکید دارد .

۳- مبتنی بر حل مشکلات سلامت جامعه و سازمانهای بهداشتی و درمانی است .

۴- بر آموزش در محیط های کار واقعی (مؤسسات بهداشتی و درمانی) تأکید دارد .

۵- طراحی برنامه مبتنی بر وظایف حرفه ای (برنامه ریزی ، سازماندهی ، هماهنگی و...) آینده است .

۶- تربیت نیروی انسانی چند پیشه (کارشناس طبقه بندی مشاغل ، کارشناس تشکیلات ، کارشناس امور

بیمارستانها ، کارشناس برنامه و بودجه ، حسابدار ، حسابرس ، بازرس ، کارشناس امور اداری ، کارگزين ،

رئیس دفتر ، کارشناس نظارت بر درمان ، کارشناس نظارت بر مؤسسات درمانی ، مدیر اداری و مالی ، مدیر

بیمارستان) مورد نظر می باشد .

۷- در آموزش و پرورش به روشها و فنون نوین آموزشی توجه دارد .

۸- روند تدوین برنامه آموزشی ، راهبردهای آموزشی ، غالب حرکت به سمت دانشجو محوری است .

۹- به مسایل نگرشی و مهارت های ارتباطی توجه و تأکید دارد .

۱۰- بر خودآموزی و یادگیری مستمر تأکید دارد .

۱۱- آینده نگر و آینده ساز است .

۱۰- شرایط ونحوه پذیرش دانشجو :

داوطلبان شرکت در آزمون کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی ودرمانی باید :

شرایط عمومی گزینش کنکور سراسری را داشته باشند .

چنانچه شرایط ورود به دانشگاهها تغییر یابد ، پیشنهاد می شود گزینش دانشجویان طبق ضوابط ، قوانین ومقررات دانشگاه مربوطه ، به صورت متمرکز واز طریق آزمون سراسری ، انجام پذیرد .

۱۱- رشته های مشابه در داخل کشور :

در فاصله طراحی نخستین دوره کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی ودرمانی هیچگونه رشته مشابه درداخل کشور که شرح وظایف دانش آموختگان ونقش آنان با این رشته همانند باشد تأسیس نشده است . سایر رشته های مدیریت (بازرگانی ، صنعتی و...) با اهداف خاص دیگر وبرای سایر سازمانهاو وزاتخانه ها، تأسیس یافته است . مدیریت خدمات بهداشتی ودرمانی بمنظور رفع نیازهای کارشناسی ومدیریتی وزارت بهداشت ، درمان وآموزش پزشکی منحصر به فرد است .

۱۲- رشته های مشابه در خارج از کشور:

در دانشگاههای معتبر آمریکا ، انگلستان ، کانادا وسایر کشورهای جهان رشته های مشابه با این دوره وجود دارد .

۱۳- شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته :

طبق ضوابط شورای نظارت ، ارزشیابی و گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور می باشد .

۱۴- موارد دیگر (مانند بورسیه شدن دانشجویان و...) :

موردی ندارد .

فصل دوم :

مشخصات دوره

۱- نام دوره: کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

۲- طول دوره: مطابق آیین نامه دوره کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

۳- نام دروس و تعداد واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای درسی در این دوره ۱۳۰ واحد به شرح زیر می باشد.

الف) دروس عمومی	۲۲ واحد
ب) دروس پایه	۵۰ واحد
ج) دروس تخصصی (اجباری)	۳۸ واحد
د) دروس تخصصی (اختیاری)	۴ واحد از ۱۲ واحد پیشنهادی
ه) کارآموزی در عرصه	۱۶ واحد

* توضیح اینکه از میان دروس فوق، دروس تخصصی اجباری CORE بوده و دروس تخصصی اختیاری non-core می باشد.

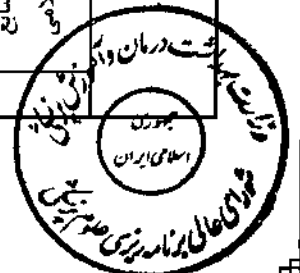
جدول دروس دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

الف - جدول دروس عمومی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعات دروس			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام *	۴	۶۸	-	۶۸	-
۲	یک درس از دروس اخلاق اسلامی *	۲	۲۴	-	۲۴	-
۳	یک درس از دروس انقلاب اسلامی *	۲	۲۴	-	۲۴	-
۴	یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی *	۲	۲۴	-	۲۴	-
۵	یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی *	۲	۲۴	-	۲۴	-
۶	ادبیات فارسی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۷	زبان انگلیسی عمومی	۳	۵۱	-	۵۱	-
۸	تربیت بدنی (۱)	۱	-	۲۴	۲۴	-
۹	تربیت بدنی (۲)	۱	-	۲۴	۲۴	۸
۱۰	جمعیت و تنظیم خانواده	۲	۲۴	-	۲۴	-
جمع		۲۲				

* تذکر: گذراندن این دروس مطابق عناوین دروس عمومی معارف اسلامی مصوب جلسه ۵۴۲ مورخ ۸۳/۴/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی (جدول زیر) است.

پیش نیاز	ساعت			واحد	عنوان درس	کد درس	گرایش	دروس عمومی معارف اسلامی
	جمع	عملی	نظری					
	۲۴		۲۴	۲	اندیشه اسلامی (مبدأ و معاد)	۰۱۱	۱- مبانی نظری اسلام	
	۲۴		۲۴	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)	۰۱۲		
	۲۴		۲۴	۲	انسان در اسلام	۰۱۳		
	۲۴		۲۴	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۰۱۴		
	۲۴		۲۴	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۰۲۱	۲- اخلاق اسلامی	
	۲۴		۲۴	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۰۲۲		
	۲۴		۲۴	۲	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۰۲۳		
	۲۴		۲۴	۲	عرفان عملی اسلام	۰۲۴		
	۲۴		۲۴	۲	انقلاب اسلامی ایران	۰۳۱	۳- انقلاب اسلامی	
	۲۴		۲۴	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۰۳۲		
	۲۴		۲۴	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۰۳۳		
	۲۴		۲۴	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۰۴۱	۴- تاریخ و تمدن اسلامی	
	۲۴		۲۴	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۰۴۲		
	۲۴		۲۴	۲	تاریخ امامت	۰۴۳		
	۲۴		۲۴	۲	تفسیر موضوعی قرآن	۰۵۱	۵- آشنایی با منابع اسلامی	
	۲۴		۲۴	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۰۵۲		
	۴۰۸		۴۰۸	۱۲	جمع			

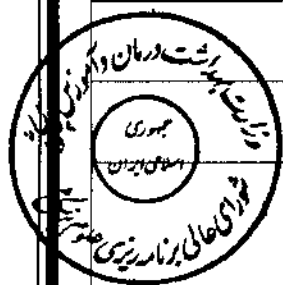
ب: دروس پایه دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
	۵۱	-	۵۱	۳	روانشناسی عمومی	۱۲
	۵۱	-	۵۱	۳	جامعه شناسی پزشکی و بهداشتی	۱۳
	۵۱	-	۵۱	۳	اقتصاد خرد	۱۴
۱۴	۵۱	-	۵۱	۳	اقتصاد کلان	۱۵
	۳۴	-	۳۴	۲	اصول حسابداری (۱)	۱۶
۱۶	۳۴	-	۳۴	۲	اصول حسابداری (۲)	۱۷
۱۷	۳۴	-	۳۴	۲	اصول حسابداری (۳)	۱۸
	۵۱	-	۵۱	۳	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت	۱۹
	۶۸	۳۴	۳۴	۳	کاربرد کامپیوتر در مدیریت	۲۰
۱۹ و ۲۰	۶۸	۳۴	۳۴	۳	آمار حیاتی و شاخصهای بهداشتی	۲۱
۲۱	۶۸	۳۴	۳۴	۳	روش تحقیق	۲۲
	۵۱	-	۵۱	۳	اصول و مبانی مدیریت	۲۳
۲۳	۳۴	-	۳۴	۲	مدیریت منابع انسانی	۲۴
۱۲ و ۲۳	۳۴	-	۳۴	۲	رفتار سازمانی OB	۲۵
	۳۴	-	۳۴	۲	موازین حقوقی در بیمارستان	۲۶
۱۸	۳۴	-	۳۴	۲	مدیریت مالی	۲۷
۱۸	۳۴	-	۳۴	۲	اصول تنظیم و کنترل بودجه دولتی	۲۸
	۳۴	-	۳۴	۲	آشنایی با خدمات پرستاری	۲۹
	۵۱	-	۵۱	۳	اصول خدمات بهداشتی	۳۰
	۳۴	-	۳۴	۲	تغذیه و رژیمهای غذایی در بیمارستان	۳۱
				۵۰	جمع	

ج: دروس تخصصی اجباری دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
ردیف ۷ از دروس عمومی	۳۴	-	۳۴	۲	زبان تخصصی (۱)	۳۲
۳۲	۳۴	-	۳۴	۲	زبان تخصصی (۲)	۳۳
	۳۴	-	۳۴	۲	کلیات پزشکی	۳۴
۳۳ و ۳۴	۳۴	-	۳۴	۲	واژه شناسی پزشکی	۳۵
	۵۱	۳۴	۱۷	۲	آشنایی با لوازم و تجهیزات پزشکی	۳۶
۲۱	۳۴	-	۳۴	۲	اپیدمیولوژی و عفونت های بیمارستانی	۳۷
	۳۴	-	۳۴	۲	مدارک پزشکی	۳۸
۲۳	۳۴	-	۳۴	۲	برنامه ریزی خدمات بهداشتی و درمانی	۳۹
۲۳	۳۴	-	۳۴	۲	سازمان و مدیریت بیمارستان (۱)	۴۰
۴۰	۳۴	-	۳۴	۲	سازمان و مدیریت بیمارستان (۲)	۴۱
	۳۴	-	۳۴	۲	بیمه و تعرفه خدمات بهداشتی و درمانی	۴۲
	۳۴	-	۳۴	۲	شناخت و تهیه و توزیع دارو	۴۳
	۳۴	-	۳۴	۲	آشنایی با اصول طراحی و تجهیز و توسعه بیمارستان	۴۴
	۳۴	-	۳۴	۲	استانداردهای بیمارستانی	۴۵
	۳۴	-	۳۴	۲	اصول نگهداری و ایمنی در بیمارستان	۴۶
۱۴ و ۱۵	۳۴	-	۳۴	۲	اقتصاد بهداشت	۴۷
۳۰	۵۱	-	۵۱	۳	مدیریت خدمات بهداشتی	۴۸
۲۱ و ۲۲	۱۰۲	۱۰۲	-	۳	پروژه	۴۹
				۳۸		جمع

د: دروس اختیاری دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
۲۵	۳۴	-	۳۴	۲	ارتباطات در سازمانهای بهداشتی و درمانی	۵۰
	۳۴	-	۳۴	۲	مکاتبات اداری	۵۱
	۳۴	-	۳۴	۲	اصول انبارداری و تدارکات	۵۲
۲۰	۵۱	۳۴	۱۷	۲	سیستمهای اطلاعات مدیریت	۵۳
	۳۴	-	۳۴	۲	مبانی مددکاری اجتماعی	۵۴
۴۸	۳۴	-	۳۴	۲	بازاریابی خدمات و مراقبتهای بهداشتی درمانی	۵۵
				۱۲		جمع

* دانشجو ملزم به گذراندن ۴ واحد از ۱۲ واحد فوق می باشد.

ه: کارآموزی در عرصه دوره کارشناسی پیوسته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

پیشنیاز	ساعات			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
	۲۰۴	۲۰۴	-	۴	کارآموزی در عرصه ۱	۵۶-۱
۵۶-۱	۲۰۴	۲۰۴	-	۴	کارآموزی در عرصه ۲	۵۶-۲
۵۶-۲	۲۰۴	۲۰۴	-	۴	کارآموزی در عرصه ۳	۵۶-۳
۵۶-۳	۲۰۴	۲۰۴	-	۴	کارآموزی در عرصه ۴	۵۶-۴
				۱۶		جمع

فصل سوم :

مشخصات دروس

نام درس: روانشناسی عمومی

کد درس: ۱۲

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

هدف کلی درس فراهم آوردن زمینه ای برای آشنا ساختن دانشجویان با اساس مقدماتی روانشناسی عمومی، روانشناسی سازمانی و روانشناسی کار است که دانش و درک آنها را از ابعاد مختلف رشد، مدیریت، حل تعارضات، ایمنی، محیط کار، تولید و سلامت و رفاه درکار افزایش دهد.

شرح درس:

- ۱- کمک به آموزش دانشجویان برای کشف و تحلیل متون جدید روانشناسی مدیریت و رهبری و تقویت توانائی های خود در زمینه های فوق .
- ۲- فراهم آوردن امکانات برای شناخت اساس زیستی، روانی، اجتماعی رفتار خود و دیگران
- ۳- آموزش دانشجویان برای کسب مهارت های تفکر خلاق، مهارت های حل مسئله، مهارت های ابراز وجود و رهبری، شناخت استرس و کنترل کردن آن، کنترل کردن خشم، خودفرمانی و خوداندیشی و در نتیجه رشد توانائی های شخصیتی، اجتماعی و شناختی لازم دانشجویان برای رهبری .

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- ۱- ماهیت روانشناسی
- ۲- مقدمه های پژوهش در روانشناسی
- ۳- رشد روانی
- ۴- روانشناسی برای زندگی بهتر
- ۵- احساس و ادراک
- ۶- یادگیری
- ۷- حافظه
- ۸- انگیزش و هیجان
- ۹- شخصیت
- ۱۰- توانائی های ذهنی و اندازه گیری آنها
- ۱۱- تعارض، ناسازگاری، و بهداشت روانی

۱۲- روانشناسی نابهنجاری

۱۳- روشهای درمانی

۱۴- رفتار اجتماعی فرد

۱۵- نفوذ اجتماعی

۱۶- خلاقیت

۱۷- روانشناسی صنعتی و سازمانی

۱۸- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- اتکینسون، ریچارد ال ، ... [و دیگران] . « زمینه روانشناسی هیلگارد » ، ترجمه براهنی ، محمد نقی ، جلد اول ، رشد ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- اتکینسون، ریچارد ال ، ... [و دیگران] . « زمینه روانشناسی هیلگارد » ، ترجمه براهنی ، محمد نقی ، جلد دوم ، رشد ، تهران ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- ساعتچی ، محمود ، « روانشناسی کاربردی برای مدیران » . موسسه نشر ویرایش ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۲- پاربخ ، جاگدیش ، « روانشناسی مدیر موفق » . ترجمه معتمدی ، غلامحسین ، چاپ چهارم ، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۳- گاجل ، رابرت جی ، ... [و دیگران] ، « در زمینه روان شناسی تندرستی » . ترجمه خوی نژاد ، غلامرضا ، به نشر ، مشهد ، ۱۳۷۷ .
- ۴- کورمن ، آبراهام ، « روانشناسی صنعتی و سازمانی » . ترجمه شکرکن ، حسین ، چاپ دوم ، انتشارات رشد ، تهران ، ۱۳۷۶ .

نام درس : جامعه شناسی پزشکی و بهداشتی

کد درس : ۱۳

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

بررسی مفاهیم اجتماعی و فرهنگی بیماری از آغاز ابتلاء تا سرانجام آن که از نوشتارهای علوم رفتاری که مرتبط با موضوع « سلامت » است به دست می آید. مباحث این درس بر تأثیرات محیط های اجتماعی و فرهنگی بر سطح سلامت جامعه و ماهیت دسترسی و دستیابی به خدمات مراقبت بهداشتی تمرکز دارد

شرح درس :

- ۱- آگاه کردن دانشجویان از شیوه های علمی برخورد با پدیده های اجتماعی- پزشکی .
- ۲- ایجاد زمینه فکری لازم به منظور شناخت و تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی- پزشکی در جامعه ایرانی .
- ۳- دادن شناخت کلی نسبت به مجموعه شرایطی که افراد در آن بیمار شده ، و سپس در رابطه با جامعه و نهادهای آن قرار گرفته ، درمان می شوند و فعالیتهای خود را از سر می گیرند .
- ۴- ارتباط دادن ساخت و سازمان جامعه با مسایل بهداشتی و درمانی

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- ۱- کلیاتی در زمینه جامعه شناسی و رابطه جامعه شناسی پزشکی با آن .
- ۲- سلامت و بیماری ، نگرشی به مفاهیم سلامت ، بیماری و درمان .
- ۳- بوم و بیماری : رابطه محیط زیست (کوچ نشینی ، روستا نشینی و شهر نشینی) با بیماری .
- ۴- فرهنگ ، نهادهای اجتماعی و بیماری .
- ۵- الگوی اجتماعی بیماریها : بیماری بر حسب سن ، جنس ، شغل ، نژاد ، قومیت ، و طبقه اجتماعی .
- ۶- آسیب شناسی اجتماعی و بهداشت .
- ۷- شناخت پزشکی به عنوان یک نهاد اجتماعی .
- ۸- رفتار شناسی بیماری و نقش های اجتماعی ، رابطه پزشک و بیمار .
- ۹- اقتصاد و سیاستهای بهداشتی و درمانی .
- ۱۰- کاربرد جامعه شناسی پزشکی در روانپزشکی و درمان بیماریهای روانی و روان-تنی .
- ۱۱- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. آرمسترانگ ، دیوید ، « جامعه شناسی پزشکی ». ترجمه توکل ، محمد ، دانشگاه صنعتی شریف ، تهران ، ۱۳۷۳ .
۲. محسنی ، منوچهر ، « جامعه شناسی پزشکی ». انتشارات طهوری ، تهران ، ۱۳۷۹ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در مباحث درسی
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- کوئن ، بروس ، « مبانی جامعه شناسی ». ترجمه توسلی ، غلامعباس ، فاضل ، رضا ، چاپ پانزدهم ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۳ .
2. Scambler, Graham (Editor), "Sociology as Applied to Medicine", Sannder, U.K. 2003.

هدف کلی درس :

هدف کلی از ارائه درس اقتصاد خرد ۳ واحدی برای رشته های علوم انسانی ، شناخت قوانین حاکم بر رفتارهای اقتصادی انفرادی که از سوی مصرف کننده و تولید کننده صورت می گیرد می باشد . آگاهی از این قوانین در نهایت به شناخت نحوه تعیین قیمت کالا و خدمات و همچنین عوامل تولید در بازارهای انفرادی منجر خواهد شد .

شرح درس :

دانشجو در این درس با پدیده کمیابی منابع و عوامل تولید در مقابل نیازهای نامحدود بشری و در نتیجه ضرورت اختصاص بهینه عوامل تولید و منابع آشنا می شود . آنگاه با آگاهی از قوانین حاکم بر رفتار یک مصرف کننده و یا یک بنگاه تولیدی قادر است به علل پدیده هایی چون تغییر قیمت در بازارهای انفرادی ، وجود مازاد تقاضا و یا مازاد عرضه ، تفاوت در ساختار هزینه بنگاهها ، رفتارهای متفاوت مصرفی از سوی افراد و... پی برده و از این قوانین در راه کارهای مدیریتی یک واحد تولیدی (مانند واحدتولید خدمات بیمارستانی) به گونه ای استفاده کند که از منابع محدود موجود بهترین استفاده ممکن را فراهم سازد .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- ۱- تعریف علم اقتصاد، پدیده کمیابی و بیان تفاوت مطالب مطرح شده در حیطه اقتصاد دستوری و مثبت
- ۲- منحنی امکانات تولید و هزینه فرصت از دست رفته
- ۳- عرضه ، تقاضا و تعادل بازار
- ۴- تئوری رفتار مصرف کننده
- ۶- تئوری هزینه
- ۷- بازار رقابت کامل
- ۸- بازار انحصار کامل
- ۹- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- بایلاس ، ریچارد ، « نظریه اقتصاد خرد » . ترجمه راغفر ، حسین ، نشر نی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- سالواتوره ، دومینیک ، « تئوری و مسایل اقتصاد خرد » . ترجمه سبحانی ، حسن ، نشر نی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۳- سالواتوره ، دومینیک ، « تئوری و مسایل اقتصاد خرد » . ترجمه یزدانپناه ، احمد ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۴- اوئن ، فیلیپس ، « تحلیل اقتصادی : نظریه و کاربرد اقتصاد خرد » . ترجمه کمیجانی ، اکبر ، چاپ ششم ، دانشگاه تهران ، تهران ، ۱۳۸۰ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۱۵

نام درس : اقتصاد کلان

پیش نیاز : اقتصاد خرد

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

اهداف کلی درس :

- ۱- ایجاد درک ابتدائی در دانشجو از مسائل اقتصادی جامعه که به نحوی با تمام ابعاد زندگی انسانها درگیر است.
- ۲- ارائه تعاریفی مشخص از متغیرهای کلی اقتصادی و بیان نحوه برقراری ارتباط متقابل بین آنها
- ۳- شناخت عوامل موجود در سمت تقاضای اقتصاد و نقش آن در تعیین سطح فعالیت‌های اقتصادی
- ۴- بهره برداری مطلوب از ارتباط بین متغیرهای اقتصادی در امر سیاستگذاری به جهت حل مشکلات اقتصادی و دستیابی به ثبات اقتصادی همراه با رشد مطلوب اقتصادی در بلندمدت

شرح درس :

دانشجو باید پس از آشنایی بامبانی قوانین حاکم بر رفتار متغیرهای کلان اقتصادی در پایان ترم بتواند به سؤالاتی مانند : علل بروز تورم و بیکاری و راهکارهای مهار آنها تحت شرایط مختلف ، علت تفاوت در نرخ رشد اقتصادی در کشورهای مختلف ، نقش پول در اقتصاد و راههای استفاده از آن جهت ایجاد ثبات اقتصادی ، نقش سیاستهای مالی و پولی در اقتصاد ، ... پاسخ گوید .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- ۱- انواع تقسیم بندیهای موجود در علم اقتصاد و تفاوت مطالب مطرح شده در شاخه های مختلف این علم
- ۲- ارائه تعریف مشخص از علم اقتصاد کلان
- ۳- جریان مدور اقتصادی
- ۴- حسابداری ملی
- ۵- اجزاء تقاضای کل اسمی
- ۶- تعیین سطح تعادل در آمد ملی
- ۷- سیاستهای مالی دولت و نقش آن در ایجاد ثبات اقتصادی
- ۸- بازار پول و نقش پول در اقتصاد کینزی
- ۹- سیاستهای پولی و نقش بانک مرکزی در ایجاد ثبات اقتصادی
- ۱۰- سیاستهای پولی و مالی در چارچوب منحنی های IS و LM
- ۱۱- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- روزبهان ، محمود ، « اقتصاد کلان ۱ » . تابان ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- اوجین . آ ، دیولیو ، « نظریه و مسایل اقتصاد کلان » . ترجمه جعفری صمیمی ، احمد ، انتشارات دانشگاه مازندران ، مازندران ، ۱۳۶۷

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. برانسون ، ویلیام اچ ، « تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان » . ترجمه شاکری ، عباس ، نشر نی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
۲. فضل‌ی، فریدون ، « اقتصاد کلان ، نظریه ها و سیاستهای اقتصادی » . چاپ دوازدهم ، نشرنی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۳. طیبیان ، محمد ، « اقتصاد کلان » . کوهسار ، تهران ، ۱۳۸۰ .

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

در این درس دانشجویان با مفاهیم حسابداری ، مراحل حسابداری و نقش حسابداری در تهیه اطلاعات مفید جهت استفاده کنندگان صورتهای مالی آشنا می شوند .

علاوه بر آن آشنایی دانشجویان با انواع صورتهای و گزارشهای مالی ، نحوه تهیه صورتهای مالی ، تجزیه و تحلیل صورتهای مالی جهت تصمیم گیری و نحوه ثبت فعالیتهای مالی در دفاتر حسابداری نیز از اهداف این درس می باشد .

در این درس نه تنها تأثیر معاملات و فعالیتهای مختلف در صورتهای مالی و مسائلی که در تفسیر اطلاعات حسابداری وجود دارد ، مورد بررسی قرار خواهد گرفت ، بلکه نحوه استفاده از اطلاعات حسابداری در کنترل و برنامه ریزی عملیات واحدهای خدماتی و تجاری نیز مورد نظر می باشد .

شرح درس :

یکی از ارکان اصلی هر سازمان ، دپارتمان مالی می باشد و با توجه به آنکه مدیریت هر سازمان نیاز به کنترل و نظارت بر عملکرد هر بخش مالی دارد ، لذا دانشجویان رشته مدیریت بایستی با اصول و موازین حسابداری و قوانین و اصطلاحات و صورتهای مالی در حد نیاز آشنا شوند که این هدف تا حدی توسط درس حسابداری (۱) تحقق می یابد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمه
- ۲- صورتهای مالی
- ۳- تأثیر فعالیتهای مالی بر صورتهای مالی
- ۴- ثبت فعالیتهای مالی
- ۵- دفاتر قانونی
- ۶- تراز آزمایش
- ۷- حسابداری خرید و فروش کالا و موجودی کالا
- ۸- اصلاح اشتباهات طی دوره مالی
- ۹- اصلاحات پایان دوره مالی

۱۰- کاربرد

۱۱- بستن حسابهای موقت و دائمی

۱۲- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- رودکی، جمال، « اصول حسابداری »، چاپ سوم، دانشگاه شیراز، شیراز، ۱۳۸۰.
- ۲- علیمی، حسنعلی، « اصول حسابداری »، چاپ دوم، سازمان مدیریت صنعتی، تهران، ۱۳۷۷.

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- فس، فیلیپس، رولین نیس، ونگر، « اصول حسابداری (۱) ». ترجمه تقوی، مهدی، نیک نژاد، ایرج، کتاب مهربان نشر، تهران، ۱۳۸۲.
- ۲- گرن، هورن، « اصول حسابداری (۱) ». ترجمه نوروش، ایرج، کتاب نو، تهران، ۱۳۸۲.
- ۳- فولادی نسب، ناصر، « اصول حسابداری (۱) ». ترمه، تهران، ۱۳۸۱.

کد درس : ۱۷

نام درس : اصول حسابداری (۲)

پیش نیاز : اصول حسابداری (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

در این درس دانشجویان با اصول و موازین حسابداری آشنا شده و اطلاعات لازم در ارتباط با سیستم‌های حسابداری کنترل در اختیار آنها قرار داده می‌شود. کنترل وجه نقد ، حساب بانک و تنخواه گردان ، کنترل موجودی کالا ، کنترل حقوق و دستمزد از جمله مواردی است که دانشجویان در این درس با آنها آشنا می‌شوند . علاوه بر آن شرکتها از نظر نوع مالکیت ، دسته‌بندی شده و دانشجویان ، با فعالیتهای مالی و ثبتها در شرکتهای غیر سهامی و شرکتهای سهامی آشنا می‌شوند .

شرح درس :

یکی از وظایف اصلی مدیریت کنترل است . لذا در این درس دانشجویان با روشهای کنترل حسابهای مختلف از جمله وجه نقد ، بانک ، موجودی کالا و حقوق و دستمزد آشنا می‌شوند و با آگاهی نسبت به انواع مالکیت شرکتها ، می‌توانند کنترلهای لازم را انجام دهند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- اصول و موازین حسابداری

۲- کنترل وجه نقد ، تنخواه گردان ، حساب بانک

۳- کنترل موجودی کالا

۴- کنترل حقوق و دستمزد

۵- آشنایی با شرکتهای غیر سهامی

۶- آشنایی با شرکتهای سهامی

۷- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. گرن ، هورن ، « اصول حسابداری (۲) » . ترجمه نوروش ، ایرج ، کتاب نو ، تهران ، ۱۳۸۲ .
۲. نبی زاده ، محمود ، « اصول حسابداری (۲) » . چاپ پنجم ، نقش جهان ، تهران ، ۱۳۷۶ .
۳. حساس یگانه ، یحیی ، « اصول حسابداری (۲) » . چاپ دوم ، شهید سعید محبی ، ، تهران ، ۱۳۷۹ .

روش ارزشیابی دانشجویی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس: ۱۸

نام درس: اصول حسابداری (۳)

پیش نیاز: اصول حسابداری (۲)

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

ارائه مفاهیم و تکنیکهای حسابداری مدیریت از اهداف این درس می باشد .
در این درس ، دانشجویان توانایی درک و تجزیه و تحلیل صورتهای مالی را بدست آورده و به استفاده از اطلاعات مالی به عنوان ابزاری جهت برنامه ریزی و تصمیم گیری مدیران تأکید می شود .

شرح درس:

یکی از وظایف مدیریت تصمیم گیری است . لذا با ارائه سرفصلهای حسابداری (۳) دانشجویان رشته مدیریت با تکنیکهای مختلف به عنوان ابزاری جهت برنامه ریزی و تصمیم گیری آشنا می شوند .

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

۱- مقدمه

۲- تفسیر صورتهای مالی

۳- تجزیه و تحلیل حجم - هزینه - سود

۴- صورت گردش وجوه نقد

۵- حسابداری قیمت تمام شده

۶- اطلاعات مربوط و نامربوط در تصمیم گیری

۷- حسابداری سنجش مسئولیت

۸- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس:

۱. گرن ، هورن. «اصول حسابداری (۳)». ترجمه نوروش، ایرج، کتاب نو ، تهران ، ۱۳۸۲.
۲. برزیده ، فرخ ، « اصول حسابداری (۳) » . ادبستان ، تهران ، ۱۳۷۶.
۳. نبی زاده ، محمود ، « اصول حسابداری (۳) » چاپ پنجم ، نقش جهان ، تهران ، ۱۳۷۷.
۴. شعبانی ، علی ، « اصول حسابداری (۳) » . وزارت ارشاد ، تهران ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجویی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

نام درس : ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت

کد درس : ۱۹

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس:

دانشجو در پایان این درس باید بتواند مسایل مهم ریاضی در مدیریت را به خوبی دسته بندی ، حل و آنالیز نماید . کاربرد ریاضیات در مدیریت را بداند و به تفکر منطقی و تحلیلی در حل مسایل برسد .

شرح درس :

ضرورت تدریس درس ریاضی برای دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی از آنجا ناشی می شود که یک مدیر باید تفکر منطقی در حل مسایل مدیریتی داشته باشد ضمن اینکه در مدیریت خود گاهی لازم دارد که با استفاده از فنون ریاضی که در این درس می آموزد به حل مسایل بپردازد .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- ۱- جبر مجموعه ها
- ۲- آنالیز ترکیبی
- ۳- توابع و انواع توابع خطی و غیر خطی
- ۴- دستگاه معادلات خطی
- ۵- دترمینان و ماتریس
- ۶- حل دستگاه معادلات خطی با استفاده از ماتریس
- ۷- مقدمه ای بر برنامه ریزی خطی
- ۸- مشتق و دیفرانسیل
- ۹- انتگرال
- ۱۰- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

1. Grapen, Alan. Hails Rosie, "Modern Statistics for the Life Sciences". Oxford University Press, US, 2002. (ISBN:0199252319)
2. Eason, G. Coles, C,W. Gettinby, G, "Mathematics and Statistics for the Bio-Sciences". Pearson Higher Education, US, 1980. (ISBN: 0135605415)
- ۳- نیکوکار ، مسعود ، « راهنمای حل ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲) » . گسترش علوم پایه ، تهران ، ۱۳۸۲
- ۴- نیکوکار ، مسعود ، « ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱) » . گسترش علوم پایه ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۵- فاریابی باسمنج ، محمد ، « ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت » . چاپ دوم ، صفار ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۶- صالحی صدقیانی ، جمشید ، « ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱) » . هستان ، تهران ، ۱۳۷۹ .
- ۷- صالحی صدقیانی ، جمشید ، « ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲) » . هستان ، تهران ، ۱۳۷۹ .
- ۸- کاظمی ، مصطفی ، « ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت » . مرندیز ، گناباد ، ۱۳۷۶ .

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

هدف کلی درس :

آشنایی با اجزاء تشکیل دهنده یک سیستم رایانه ای و کار با آن ، همچنین یادگیری طرز کار با یک سیستم عامل (WINDOWS) و ایجاد توانایی استفاده از شبکه جهان بین و امکانات مختلفی که از طریق شبکه جهان بین میسر است .

شرح درس :

در این درس فراگیر با اجزاء رایانه ، سخت افزار و نرم افزار آشنا خواهد گردید . در قسمت سخت افزار با ساختار کلی رایانه و اجزاء تشکیل دهنده آن و در قسمت نرم افزار با برنامه های مختلف و تعاریف موجود در این زمینه آشنا خواهد شد . سپس طرز کار با سیستم عامل WINDOWS XP را یاد گرفته بطوری که بتواند بصورت مستقل نسبت به انجام تنظیم های ساده رایانه ، مدیریت و سازماندهی فایل و فولدرها و انجام جستجو ، هم چنین دریافت کمک از رایانه اقدام نماید . یادگیری طرز کار با یک مرورگر وب و انجام جستجو ، کار با پست الکترونیکی را نیز به دنبال خواهد داشت .

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

الف: آشنایی با سخت افزار رایانه

- ۱- دستگاههای ورودی
- ۲- دستگاههای خروجی
- ۳- حافظه اصلی و حافظه های جانبی
- ۴- CPU و اجزاء آن

ب: آشنایی با نرم افزار

- ۱- یادگیری مفاهیم برنامه ، برنامه سیستم و برنامه کاربردی
- ۲- سیستم عامل و وظایف آن

ج: آشنایی با سیستم عامل WINDOWS XP

- ۱- یادگیری مفاهیم سیستم عامل WINDOWS

- ۲- یادگیری دریاچه ، اجزاء تشکیل دهنده وانجام کارهای مختلف با دریاچه ها
- ۳- یادگیری انجام تنظیمات رایانه نظیر Mouse ، Time & Data و Display
- ۴- یادگیری مفاهیم file و folder ، ساخت ، حذف ، انتقال ، اجرا وتغییر نام آنها بر اساس نیاز
- ۵- یادگیری روش فرمت وهمچنین کپی کردن یک دیسکت
- ۶- یادگیری روش جستجوی یک فایل یا فولدر
- ۷- یادگیری روش استفاده از کمک (HELP)

د: آشنایی با اینترنت وکاربا سرویس های مختلف آن

- ۱- یادگیری طرز کار با یک مرورگر وب
  - ۲- یادگیری طرز کار با یک برنامه پست الکترونیکی
  - ۳- یادگیری انجام جستجو در وب
  - ۴- آشنایی با سایت ها مهم ومعروف رشته تحصیلی فراگیر
- ه: سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- دزموند، مایکل ، « مرجع کامل آموزش WINDOWS 2000 » . ترجمه پاشایی ، بهرام ، ادبستان، تهران ، ۱۳۸۰.
- ۲- کرن هد ، مارتین ، « پرسش وپاسخ OFFICE 2000 » . ترجمه متواضع ، مرتضی ، مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۳- اوهارا ، شلی ، « خودآموز آسان WORD 2000 » . ترجمه متواضع ، مرتضی ، مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران ، تهران ، ۱۳۸۰ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس وانجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

هدف کلی درس :

در پایان این درس دانشجویان بتواند داده های جمع آوری شده را بنحو مناسبی طبقه بندی کرده و نمایش نموداری مناسبی برای آنها ارائه دهد. سپس با توجه به فرضیات و اهداف اصلی و فرعی طرح مربوطه آنالیز آماری درخور آن را شخصاً انجام دهد .

شرح درس :

از آنجا که یک کارشناس بی نیاز از انجام پژوهش نیست و ابزار معرفی نتایج هر پژوهش در کلیه رشته های علمی آمار است لذا ضرورت تدوین مناسب و تدریس دروس آمار برای دانشجویان رشته مدیریت نیز بدیهی بنظر می رسد.

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- ۱- تعریف متغیر، روشهای جمع آوری اطلاعات ، دسته بندی و نمایش نموداری آنها
- ۲- محاسبه شاخصهای مرکزی و پراکندگی
- ۳- مقدمه ای بر احتمالات
- ۴- توزیعهای مهم برای متغیرهای گسسته و متغیر پیوسته
- ۵- توزیعهای مهم نمونه برداری
- ۶- حدود اطمینان
- ۷- آزمون فرضیه برای میانگین ، نسبت ، تفاوت دو میانگین ، تفاوت دو نسبت ، برابری دو واریانس ...
- ۸- همبستگی و رگرسیون ساده و آزمونهای مربوطه
- ۹- آنالیز واریانس یک طرفه و دو طرفه (بدون تکرار و با تکرار)
- ۱۰- طرح آزمایشها
- ۱۱- آنالیز آماری داده های شمارشی
- ۱۲- شاخصهای بهداشتی
- ۱۳- آشنایی با نرم افزار SPSS
- ۱۴- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- کاظم، محمد، ملک افضلی، حسین، نهایتیان، وارثکس، « روشهای آماری و شاخصهای بهداشتی ». چاپ یازدهم، انتشارات سلمان، تهران، ۱۳۸۲.

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

هدف کلی درس :

پس از گذراندن این درس ، دانشجو باید با روش شناسی پژوهش و گامهای پیوسته آن آشنا شود و بتواند یک طرح پژوهشی را به طور کامل و دقیق تدوین نماید .

شرح درس :

تولید علم و فناوری نوین برای حل مشکلات و معضلاتی است که لاینحل مانده است ، و رواترین و منطقی ترین ابزار آن ، پژوهش علمی است . به منظور ارتقاء کیفیت تحقیقات لازم است که هر پژوهشگر مفاهیم اولیه و بنیادین پژوهش را فراگیرد تا بتواند به طور اصولی و صحیح و دقیق به تحقیق بپردازد . این درس به منظور نیل به این هدف برای دانشجویان کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی طراحی شده است .

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- ۱- کلیات روش تحقیق ، انتخاب موضوع ، نگارش عنوان مناسب و بیان مسأله
- ۲- اهداف ، سئوالات و فرضیات پژوهشی
- ۳- متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن
- ۴- بررسی متون ، کاوش رایانه ای و دستی
- ۵- ابزارهای گردآوری داده ها و پیش آزمایی آنها به منظور دستیابی به روایی و پایایی مطلوب
- ۶- جمعیت ، نمونه ، نمونه گیری
- ۷- روش های مطالعات
- ۸- روش های آماری در پژوهش
- ۹- زمان بندی ، بودجه بندی و پایش
- ۱۰- تفسیر داده ها و نگارش گزارش پژوهش
- ۱۱- ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- ۱۲- مقاله نویسی
- ۱۳- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. آصف زاده ، سعید ، « مدیریت تحقیقات بیمارستانی ». دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین ، معاونت پژوهشی ، حدیث امروز ، قزوین ، ۱۳۸۲ .
۲. آصف زاده ، سعید ، " رهنمای آموزش ده گام پژوهش در سیستمهای بهداشتی درمانی "، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، تهران، ۱۳۸۲.
۳. سازمان جهانی بهداشت ، « تحقیق در سیستم های بهداشتی ». گروه مترجمین ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تهران ، ۱۳۸۱ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره
- ۴- تهیه یک طرح پژوهشی مستقل به راهنمایی استاد درس

سایر منابع :

۱. سیف نراقی ، مریم ، نادری ، عزت الله . « روشهای تحقیق در علوم انسانی ». چاپ بیستم ، بدر ، تهران ، ۱۳۸۰ .

کد درس : ۲۳

نام درس : اصول و مبانی مدیریت

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجو با مفاهیم کلی مدیریت و اصول کاربرد روشهای مدیریتی و تشخیص و تمیز بین ابزار و فرآیندهای گوناگون مدیریتی در جهت رهبری و مدیریت صحیح سازمانها با توجه به تأثیرات محیط و جامعه از نظر جنبه های اجتماعی ، اقتصادی ، فرهنگی و ...

شرح درس :

این درس مروری بر عملکرد اصلی مدیریت با تأکید بر برنامه ریزی ، سازماندهی ، کنترل و ارتباطات می باشد . به گونه ای که پس از اتمام درس دانشجو بتواند به عنوان یک عضو در یک تیم برنامه ریزی و اجرای عملکردهای مدیریتی شرکت کند .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- ۱- تعاریف و مفاهیم مدیریت سازمان و سوابق تاریخی
- ۲- نظریه های کلاسیک سازمان و مدیریت
- ۳- نظریه های جدید سازمان و مدیریت در عصر کنونی
- ۴- برنامه ریزی

- تعاریف و ماهیت برنامه ریزی ، انواع برنامه ها مراحل و فرآیند برنامه ریزی

- تعیین هدف ، راهبرد و خط مشی

- اجرای راهبرد

- تصمیم گیری

۵- سازماندهی

- مبانی سازماندهی و طراحی ساختار سازمانی

- قدرت و تفویض اختیار

- هماهنگی

- ارتباطات

۶- رهبری

- انگیزش

- رهبری

۷- کنترل

- تعریف کنترل، مراحل و فرآیند کنترل

- فنون کنترل

- نظام های اطلاعات مدیریت

۸- بسیج منابع وامکانات

۹- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- ایران نژاد پاریزی ، مهدی ، ساسان گهر ، پرویز ، « سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل » . چاپ ششم ، انتشارات مؤسسه بانکداری ایران ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- استونر ، جیمز آرتور فینچ ، فریمن ، آر ، ادوارد ، گیلبرت ، دانیل ، آر ، « مدیریت » . ترجمه پارسائیان ، علی ، اعرابی ، محمد ، جلد اول ، چاپ دوم ، انتشار دفتر پژوهشهای فرهنگی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۳- استونر ، جیمز آرتور فینچ ، فریمن ، آر ، ادوارد ، گیلبرت ، دانیل ، آر ، « مدیریت » . ترجمه پارسائیان ، علی ، اعرابی ، محمد ، جلد دوم ، چاپ دوم ، انتشار دفتر پژوهشهای فرهنگی ، تهران ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- علاقه بند ، علی ، « مدیریت عمومی » . چاپ ششم ، نشر نی ، تهران ، ۱۳۸۳ .
- ۲- الوانی ، مهدی ، « مدیریت عمومی » . چاپ بیست و دوم ، نشر نی ، تهران ، ۱۳۸۳ .
- ۳- رایبیز ، استیفن پی ، « مبانی مدیریت » . ترجمه حمیدرفیعی ، محمدعلی ، اعرابی ، محمد ، دفتر پژوهشهای فرهنگی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۴- پرهیزگار ، کمال ، « تئوریهای مدیریت » . چاپ هشتم ، دیدار ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۵- شفرینز ، جی ، اوت ، استیفن پی ، « تئوریهای سازمان : اسطوره ها » . ترجمه پارسائیان ، علی ، جلد اول ، انتشارات ترمه ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۶- شفرینز ، جی ، اوت ، استیفن پی ، « تئوریهای سازمان : اسطوره ها » . ترجمه پارسائیان ، علی ، جلد دوم ، انتشارات ترمه ، تهران ، ۱۳۸۱ .

- ۷- رضائیان ، علی ، « مبانی سازمان و مدیریت » . سمت ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۸- دلوی ، محمدرضا ، جمشیدیان ، مهدی ، پور حکیم ، رحیم ، « مبانی سازمان مدیریت » . چاپ دوم ، سیمین ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۹- رایینز ، استیفن پی ، « تئوری سازمان : ساختار ، طراحی ، کاربرد » . ترجمه الوانی ، مهدی ، دانایی فرد ، حسن ، صفار ، اشراقی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۱۰- دفت ، ریچارد ، « تئوری سازمان و طراحی ساختار » . ترجمه پارسائیان ، علی ، اعرابی ، محمد ، جلد اول ، چاپ سوم ، دفتر پژوهشهای فرهنگی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۱۱- دفت ، ریچارد ، « تئوری سازمان و طراحی ساختار » . ترجمه پارسائیان ، علی ، اعرابی ، محمد ، جلد دوم ، دفتر پژوهشهای فرهنگی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۱۲- جاسبی ، عبدالله ، « اصول و مبانی مدیریت » . دانشگاه آزاد اسلامی ، تهران ، ۱۳۷۹ .

نام درس : مدیریت منابع انسانی

پیش نیاز : اصول و مبانی مدیریت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با روشهای تأمین ، نگهداری ، آموزش و توسعه و کاربرد نیروی انسانی جهت تحقق اهداف سازمان .

شرح درس :

در این درس دانشجویان با تعاریف ، تاریخچه و اهمیت مدیریت نیروی انسانی که طی سالهای اخیر بخش مهمی از زمان و سرمایه سازمانهای پیشرو را به خود اختصاص داده و با سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه و ارتقاء نیروی انسانی آشنا می شوند. همچنین ، در این درس موضوعات مهم دیگری در مورد چگونگی تأمین ، نگهداری آموزش و توسعه و بکارگیری نیروی انسانی مطرح می گردد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. کلیات
۲. تجزیه و تحلیل شغل
۳. فرایند برنامه ریزی نیروی انسانی
۴. فرآیند کارمند یابی
۵. فرآیند گزینش
۶. فرآیند اجتماعی کردن
۷. فرآیند آموزش و توسعه
۸. روش های ارزشیابی عملکرد کارکنان
۹. روش های مختلف جبران خدمات کارکنان
۱۰. روش های مختلف پرداخت پاداش و مزایا
۱۱. بهداشت و ایمنی در کار
۱۲. چالش های روابط کار
۱۳. فرآیند اصلاح رفتار کارکنان و مشکل آفرین و اقدامات انضباطی
۱۴. چشم انداز مدیریت منابع انسانی در آینده
۱۵. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱) جزئی، نسرين، «مدیریت منابع انسانی». چاپ دوم، نی، تهران، ۱۳۸۰.
- ۲) سعادت، اسفندیار، «مدیریت منابع انسانی». چاپ پنجم، انتشارات سمت، تهران، ۱۳۸۰.

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱) سید جوادین، سید رضا، «مبانی مدیریت منابع انسانی». دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۳.
- ۲) ابطی، حسین، «مدیریت منابع انسانی». چاپ دهم، دانشگاه پیام نور، تهران، ۱۳۸۲.
- ۳) دسلر، گری، «مدیریت منابع انسانی». ترجمه پارسائیان، علی، چاپ دوم، انتشار دفتر پژوهش های فرهنگی، تهران، ۱۳۸۱.
- ۴) میرسپاسی، ناصر، «مدیریت استراتژیک منابع انسانی و روابط کار». چاپ نوزدهم، انتشارات میر، تهران، ۱۳۸۰.
- ۵) دولان، شیمون ال، شولر، راندل ال، «مدیریت امور کارکنان و منابع انسانی». ترجمه طوسی، محمدعلی، صائبی، محمد، انتشار مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران، ۱۳۸۰.
- ۶) ستی، راجیو، «مدیریت منابع انسانی». ترجمه گرگانی، نسل نو اندیش، تهران، ۱۳۸۰.
- ۷) اشتپ، اودو، «مدیریت منابع انسانی در بنگاه های اقتصادی». ترجمه ریاحی، محسن، انتشار سازمان مدیریت صنعتی، تهران، ۱۳۷۹.
- ۸) زارعی متین، حسن، «مدیریت منابع انسانی». حوزه علمیه قم، قم، ۱۳۷۹.
- ۹) گراهام، هرولد تامس، «مدیریت منابع انسانی». ترجمه عباس زادگان، محمد، پیام توسعه، تهران، ۱۳۷۹.
- ۱۰) سینگر، مارک ج، «مدیریت منابع انسانی». ترجمه آل آقا، فریده، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران، ۱۳۷۸.
- ۱۱) پيله رودی، سیروس، «خدمات ادغام یافته و روشی برای برآورد نیروی انسانی». انتشارات تحقیق، تهران، ۱۳۷۶.

کد درس : ۲۵

عنوان درس : رفتار سازمانی OB

پیش نیاز : اصول و مبانی مدیریت ، روانشناسی عمومی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

در این درس دانشجویان با عواملی که بر رفتارها و نگرش های افراد ، گروهها و واحدهای سازمانی تأثیر می گذارد آشنا می شوند .

شرح درس :

دانشجویان نظریه های مختلف رفتار سازمانی را که بیشتر جنبه کاربردی داشته مورد مطالعه و بررسی قرار می دهند تا به آنها کمک کنند با کسب مهارتهای لازم و از طریق مطالعه منظم اعمال و رفتار کارکنان بتوانند از نیروی انسانی با ارزش سازمان در جهت تحقق اهداف سازمانی به طور مطلوبی استفاده نمایند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. مقدمه ای بر رفتار سازمانی
۲. مبانی رفتار سازمانی
۳. نظریه های انگیزش
۴. تصمیم گیری فردی
۵. مبانی رفتار گروه
۶. شناخت تیم
۷. ارتباطات
۸. نظریه رهبری
۹. قدرت و سیاست
۱۰. تعارض و مذاکره
۱۱. ساختار سازمانی
۱۲. تکنولوژی و طرح ریزی شغل
۱۳. فرهنگ سازمانی
۱۴. تغییر و بهبود سازمانی
۱۵. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- مورهد، گریفین، « رفتار سازمانی ». ترجمه الوانی، مهدی، معمارزاده، غلامرضا، چاپ هشتم، مروارید، تهران، ۱۳۸۳.
- ۲- رضائیان، علی، « مدیریت رفتار سازمانی ». چاپ چهارم، سمت، تهران، ۱۳۸۲.
- ۳- رایبیز، استیفن پی، « مبانی رفتار سازمانی ». ترجمه پارسائیان، علی، اعرابی، محمد، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران، ۱۳۷۸.

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع ::

- ۱- هرسی، پال، بلانچارد، کنت، « مدیریت رفتار سازمانی ». ترجمه علاقه بند، علی، امیر کبیر، تهران، ۱۳۸۲.
- ۲- هرسی، پال، بلانچارد، کنت، « مدیریت رفتار سازمانی ». ترجمه کبیری، قاسم، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ۱۳۸۲.
- ۳- شرمهورن، جان، « مدیریت رفتار سازمانی ». ترجمه ایران نژاد پاریزی، مهدی، مدیران، تهران، ۱۳۸۱.
- ۴- رایبیز، استیفن پی، « رفتار سازمانی: مفاهیم، نظریه ها، کاربردها ». ترجمه پارسائیان، علی، اعرابی، محمد، چاپ چهارم، دفتر پژوهشهای فرهنگی، تهران، ۱۳۸۱.
- ۵- حقیقی، محمدعلی، «مدیریت رفتار سازمانی». چاپ دوم، ترمه، تهران، ۱۳۸۲.
- ۶- رایبیز، استیفن پی، « مبانی رفتار سازمانی ». ترجمه کبیری، قاسم، چاپ ششم، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ۱۳۸۰.

7. Tyson, Shaun; Jackson, Tony. "The Essence of Organizational Behavior". Prentic Hall International . London, 1999.

8. Hellriegel , Don, "Organizational Behavior" .7 th ed West Publishing Company , U.S.A, 1995 .

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با ضوابط ، مقررات وقوانین حاکم بر روابط بیمار و بیمارستان وسایر جوامع قانونی واداری وضوابط حاکم بر بیمارستان وکارکنان قانون کار

شرح درس :

دراین درس دانشجویان با تعریف حقوق وانواع مقررات وقوانین ناظر بر پذیرش بیمار وروابط کار بین پزشکان ، پرستاران ، کارکنان با بیماران وسایر واحدهای تشخیصی ومقررات ناظر بر صدور انواع گواهی ها ومسایل ومشکلات ایمنی در قبال ابتلا به بیماریهای مختلف وسایر صدمات جانی از دیدگاه قانونی آشنا می شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعریف حقوق وانواع آن
- حقوق کار ومقررات حفاظتی کارگاه
- مسئولیت مدنی دولت در قبال ارباب رجوع ونقص فنی وسازمانی در بیمارستانها
- مقررات وقوانین ناظر حقوق بیمار وبیمارستان
- نحوه اخذ پروانه وضوابط آنها وقوانین ومقررات ناظر بر اعمال وظایف حرفه ای دربیمارستان
- قوانین ومقررات ناظر بر حقوق پزشک ، پرستار ، کارکنان وسایر واحدهای تشخیصی
- اخذ رضایت ومقررات حاکم بر ورود خسارت به بیمار
- مقررات ناظر بر صدور انواع گواهی ها درواحدهای درمانی
- ضوابط ناظر بر ایمنی دربیمارستان
- ایمنی بیمار درقبال ابتلا به بیماریهای قانونی
- سقوط وصدمات جانی ناشی از نقص فنی وسازمانی وسایر موارد در بیمارستانها
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- اسلامی تبار، شهریار، « حقوق پزشکی ». مؤسسه فرهنگی انتشار، تهران، ۱۳۷۹.
- ۲- آتسخانه، مریم، « حقوق بیمار ». سازمان تأمین اجتماعی، شیراز، ۱۳۸۰.

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- عبادی، شیرین، « حقوق پزشکی ». گنج دانش، تهران، ۱۳۷۲.
- ۲- عزیزی، عباس، « بیمار و بیمارستان ». سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، ۱۳۷۳.

کد درس : ۲۷

نام درس : مدیریت مالی

پیش نیاز : اصول حسابداری (۳)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

در این درس دانشجویان به نقش امور مالی در شرکت و وظایف مدیریت مالی پی برده و با ابزار کار و متدهایی که در اختیار مدیریت مالی جهت تصمیم گیری است آشنا می شوند .

شرح درس :

یکی از وظایف ، مدیریت برنامه ریزی است . لذا در درس مدیریت مالی دانشجویان با انواع بودجه بندی مالی و بودجه بندی سرمایه ای و مدیریت سرمایه در گردش آشنا می شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- دیدگاه کلی از امور مالی
- ۲- تجزیه و تحلیل نسبتهای مالی
- ۳- درجه اهرم عملیاتی
- ۴- پیش بینی مالی
- ۵- بودجه بندی و برنامه ریزی مالی
- ۶- مدیریت سرمایه در گردش
- ۷- مدیریت وجه نقد و دارائی جاری
- ۸- ارزش فعلی و ارزش آینده پول
- ۹- بودجه بندی سرمایه ای :
- ۱۰- ریسک و بازده در تصمیمات سرمایه گذاری
- ۱۱- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- وستون ، فرد ، بریگام ، یوجین ، « مدیریت مالی » . ترجمه عبده تبریزی ، حسین ، مشیرزاده مؤیدی ، پرویز ، چاپ بیست و چهارم ، آگاه ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۲- هامپتون ، جان و... ، « مدیریت مالی » . ترجمه وکیلی فرد ، حمیدرضا ، حلمی فوج ، تهران ، ۱۳۷۹ .

3. Zelman, E; MC Cue , M ; Miliikan .A . Financial Management of Health Care Organization to Fundamental Concepts and Application . Black Well Publishers ; MA: 1998 .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

- سایر منابع :

۱. نوو ، ریموند پی ، « مدیریت مالی » . ترجمه جهانخانی ، علی ، پارسائیان ، علی ، جلد اول ، چاپ نهم ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۳ .
۲. بریگام ، اوجین اف ، « مدیریت مالی » . ترجمه پارسائیان ، علی ، ترمه ، تهران ، ۱۳۸۲ .
۳. بختیاری ، پرویز ، « حسابداری و مدیریت مالی برای مدیران » . سازمان مدیریت صنعتی ، تهران ، ۱۳۸۱ .
۴. بقالی رواری ، جواد ، « مدیریت مالی » . واژگان خرد ، مشهد ، ۱۳۸۱ .
۵. عبدالله زاده ، فرهاد ، « مدیریت مالی » . چاپ دوم ، شرکت چاپ و نشر بازرگانی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۶. قالیباف اصل ، حسن ، « مدیریت مالی » . پوران پژوهش ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۷. سیگل ، جوئل ، « حسابداری مدیریت » . سازمان مدیریت صنعتی ، تهران ، ۱۳۷۹ .
۸. مدرس سبزواری ، احمد ، « مدیریت مالی » . شرکت چاپ و نشر بازرگانی ، تهران ، ۱۳۷۸ .
۹. لی های ، دیوید جی ، « منابع مدیریت مالی » . ترجمه جنانی ، محمدحسن ، رضائی ، نقی ، ذره بین ، اراک ، ۱۳۷۷ .

10. Milgrom, Paul, Robert, John, "Economics, Organization and Management". Prentic Hall ,U.S.A, 1992.

11. Bryce, Herrington J. "Financial and Strategic Management for non- profit Organizations". 3 rd ed. Jossey-Bass Sanfrancisco, 2000.

هدف کلی درس :

آشنایی بامفاهیم بودجه و جنبه های عملی و نظری آن ، درک مسائل ومشکلات اساسی مربوط به درآمدها ومخارج دولتی ورابطه آنها با هم ، اصول برنامه ریزی برای عملکرد مالی دولت وبررسی آثار فرهنگی ، اجتماعی ، اقتصادی حرکات مالی دولت هدفهای اساسی این درس را تشکیل می دهند .

شرح درس :

دراین درس دانشجویان با اهمیت اصول ، مفاهیم ، فرآیند و تکنیک های بودجه ریزی وارتباط بین بودجه ومدیریت مالی وخط مشی های عمومی واقتصادی دولت ونظام های مختلف بودجه بندی واجرای آنها آشنا می شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- کلیات ولزوم استفاده از تکنیکهای بودجه ریزی
- ۲- تعاریف ومفاهیم بودجه
- ۳- مراحل بودجه
- ۴- طبقه بندیها در نظام بودجه ایران وچگونگی تهیه وتنظیم بودجه جاری وعمرانی برای وزارتخانه ها ومؤسسات دولتی
- ۵- روشهای پیش بینی درآمد وبرآورد هزینه
- ۶- اصول بودجه ومنابع تأمین کسر بودجه واثرات اجتماعی واقتصادی آنها
- ۷- روشهای بودجه ریزی
- ۸- برخی از مفاهیم واصطلاحات بودجه ریزی
- ۹- بودجه ریزی برای یک واحد با جمع آوری اطلاعات وبا توجه به شاخصهای تعریف شده .
- ۱۰- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- فرج وند ، اسفندیار، «فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه» . چاپ دوازدهم ، گلباد، تبریز، ۱۳۸۲.
- ۲- ابراهیمی نژاد ، مهدی ، « بودجه از تنظیم تا کنترل» . سمت ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۳- فرزيب ، عليرضا ، « بودجه ريزی دولتی در ایران» . چاپ دوازدهم ، مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۴- عزیزى ، غلامرضا ، « اصول تنظیم و کنترل بودجه دولتی» . شهر اشوب ، تهران ، ۱۳۷۹ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی کافی دانشجویان با مفهوم پرستاری و بهداشت جامعه و اهدافی که موجب ارتقاء سطح خدمات بهداشتی می شوند . بطوریکه بتوانند با بهره گیری از این درس بر روی مسائلی نظیر پیشگیری از بیماریها ، ارتقاء سطح بهداشت و سلامتی با توجه به نیاز روزافزون به خدمات بهداشتی در اثر رشد جمعیت و پدید آمدن نیازهای متنوع بهداشتی ، سامان دهی لازم و اصولی بر واحد پرستاری را انجام دهند

شرح درس :

فارغ التحصیلان رشته مدیریت بایستی در واحدهای تحت سرپرستی خود قادر به سازمان دهی اصولی واحد پرستاری بوده و با ابزار کنترل این واحد مهم آشنایی یابند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. آشنایی با تاریخچه مختصر حرفه پرستاری
۲. آشنایی با مقاطع مختلف آموزش پرستاری و سایر افراد در رابطه با امور پرستاری
۳. آشنایی با مفهوم بهداشت و بهداشت جامعه
۴. آشنایی با بیماریهای واگیر ، غیر واگیر
۵. آشنایی با نحوه پیشگیری از بیماریها
۶. آشنایی کلی بانحوه مراقبتهای پرستاری از بیمار
۷. آشنایی با شناخت بیمار و خانواده بیمار
۸. آشنایی با وظایف پرستار در مورد دارو و مصرف آن ، سفارش و درخواست دارو و نگهداری و توزیع آن
۹. آشنایی با وظایف پرستار در زمینه درمان غذایی بیمار
۱۰. آشنایی با مراقبتهای پرستاری در مورد بیماریهای داخلی
۱۱. آشنایی با انجام مراقبت های پرستاری در مورد بیماران واگیردار
۱۲. آشنایی با مراقبتهای پرستاری در دوران بارداری ، زایمان ، نوزادان و جراحی ، زنان ، کودکان بیمار
۱۳. آشنایی با مراقبتهای پرستاری در مورد بیماران روانی
۱۴. آشنایی با مراقبتهای پرستاری در مورد بیماران گوش ، حلق و بینی و چشم

۱۵. آشنایی با مراقبتهای پرستاری در مورد بیماران پوستی
۱۶. آشنایی با ارتباط با واحدهای آزمایشگاه ورادیولوژی
۱۷. آشنایی با پرستاری فوریتهای پزشکی و پرستاری
۱۸. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس:

- ۱- بروئر، لیلیان شولیتس، «پرستاری بیماریهای ایدز، آلرژی». ترجمه سامی، پوران، چاپ دوم، انتشارات بشری، تهران، ۱۳۸۱.
- ۲- بروئر، لیلیان شولیتس، «پرستاری داخلی و جراحی». ترجمه کفاشی، محسن، گلچین، ماهرخ، قربانی، اعظم، جلد سوم، چاپ دوم، بشری، تهران، ۱۳۸۰.
- ۳- بروئر، لیلیان شولیتس، «پرستاری بیماریهای قلب و عروق». ترجمه کفاشی، محسن، گیوی، مروت، انتشارات بشری، تهران، ۱۳۸۰.
- ۴- اسملتزر، سوزان اوکانل، «پرستاری کبد و غدد». ترجمه گیوی، مروت، نشر و تبلیغ بشری، تهران، ۱۳۸۰.
- ۵- بروئر، لیلیان شولیتس، «پرستاری بیماریهای کلیه و مجاری ادراری». ترجمه سامی، پوران، انتشارات بشری، تهران، ۱۳۷۹.
- ۶- بروئر، لیلیان شولیتس، «پرستاری و مراقبت ارتوپدی». ترجمه سامی، پوران، انتشارات بشری، تهران، ۱۳۷۹.
- ۷- بروئر، لیلیان شولیتس، «درمان درد، بررسی سلامتی-تفکر بحرانی، اتخاذ تصمیم اخلاقی و فرآیند پرستاری». ترجمه سامی، پوران، انتشارات بشری، تهران، ۱۳۷۹.

8. Staphope, M, Lancaster, J. "Community Health Public Health Nursing". 5 th.ed. mosby, 2000.

9. Craven Ruth F, Hirnle Constance. J, "Human Health and Function. Fundamentals of Nursing". 4 th ed. Lippincott Willams & Wilkins Comp, London, 2003

10. Dewit, Susan C, "Fundamental Concepts and Skills For Nursing". W. B. Saunders Comp, London, 2001.

12. Taylor, Lillis, Lemone, "Fundamental of Nursing the Art and Science of Nursing Care". 4 th ed . lippincott Comp, London, 2001.

13. Potter , Perry , " Basic Nursing Essentials for Practice". 5 th ed . Mosby Comp, London, 2003 .

روش ارزشیابی دانشجویی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۳۰

نام درس : اصول خدمات بهداشتی

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

دانشجویان در این درس با مسائل و موضوعات گوناگون بهداشتی و عواملی که بر روی ارتقاء سطح سلامت جامعه مؤثر است آشنا خواهند شد .

شرح درس :

دانشجویان در این درس با تعاریف ، مفاهیم ، اهمیت بهداشت و همچنین با بهداشت فردی ، همگانی ، محیط ، مواد غذایی ، خانواده ، مدارس ، حرفه ای ، دهان و دندان ، مادران و کودکان و کاربرد آنها در عرصه سازمانهای نظام سلامت جامعه آشنا خواهند شد .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

۱. تعاریف ، مفاهیم و سوابق تاریخی بهداشت
۲. آشنایی با بهداشت فردی ، اهمیت بهداشت از جنبه های گوناگون
۳. آشنایی با بهداشت همگانی
۴. آشنایی با آموزش بهداشت
۵. آشنایی با بهداشت محیط
۶. حشره شناسی پزشکی
۷. آشنایی با بهداشت مواد غذایی
۸. آشنایی با بیماریهای واگیر دار و غیر واگیر
۹. آشنایی با بهداشت خانواده
۱۰. آشنایی با بهداشت مدارس و آموزشگاهها
۱۱. آشنایی با بهداشت حرفه ای
۱۲. آشنایی با بهداشت دهان و دندان
۱۳. آشنایی با بهداشت مادران و کودکان
۱۴. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- پارک ، جان اورت ، « درسنامه پزشکی پیشگیری واجتماعی » . ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، جلد اول ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- پارک ، جان اورت ، « درسنامه پزشکی پیشگیری واجتماعی » . ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، جلد دوم ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۳- پارک ، جان اورت ، « درسنامه پزشکی پیشگیری واجتماعی » . ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، جلد سوم ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۴- پارک ، جان اورت ، « درسنامه پزشکی پیشگیری واجتماعی » . ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، جلد چهارم ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۵- شجاعی تهرانی ، حسین ، عبادی فرد آذر ، فرید . « اصول خدمات بهداشتی » . سماط ، تهران ، ۱۳۸۱ .
- ۶- پارک ، جان اورت . « درسنامه جامع بهداشت » . ترجمه صدرایی ، رزیتا ، میرزایی ، منصور ، کتاب میر ، تهران ، ۱۳۸۰ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس وانجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

1. Donatelle, Rebecca J, Davis Lorrain G, "Access to Health" 7 th Edition, Benjamin, US, 2001. (ISBN: 0205336647)
2. Hales, Dianne, Zartman, Charlene, "Invitation to Wellness and Fitness With Infotrac: With Personal Daily Log With Interactive Web- Site", Thomson Learning, US, 2001. (ISBN: 0534582036)

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

شناخت دانشجویان از اصول و بکارگیری رژیمهای درمانی در بیمارستان جهت مراقبت از بیماران در طول دوره درمان و در نتیجه حفظ سلامت آنها

شرح درس :

امروزه بیش از هر زمان دیگر نقش تغذیه در بروز، پیشگیری، درمان، طول دوره نقاهت بیماریها مشخص شده است. بسیاری از بیماریها در کنار تغذیه مطلوب می تواند به طول مدت درمان کوتاهتری ختم شود. آشنایی دانشجویان در زمینه تغذیه ورژیم های غذایی خاص برای بیماریهای مختلف می تواند در کمک رسانی به بیماران بستری و ارزیابی وضعیت تغذیه ای آنها و نهایتاً بهبود آنها نقش مهمی داشته باشد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر علم تغذیه
- مختصری درباره درشت مغذیها (کربوهیدرات، چربی، پروتئین) و ریز مغذیها (مواد معدنی و ویتامینها) و نقش آنها در بهداشت و بیماری
- اصول تنظیم رژیمهای درمانی
- انواع رژیمهای مایع، نرم، کم کالری، وپر پروتئین
- رژیم غذایی و احتیاجات خاص در جراحیها، سوختگیها، عفونت
- رژیمهای غذایی در بیماریهای متابولیک نظیر دیابت، قلب و عروق
- رژیمهای غذایی قبل و بعد از عمل جراحی
- رژیمهای غذایی در بیماران مبتلا به ناراحتی های مزمن کلیوی و دیالیز
- تغذیه وریدی
- تغذیه با لوله
- رژیم غذایی در بیماران که تحت درمان برای سرطان قرار دارند
- ارزیابی وضعیت تغذیه ای
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

1. Mahan, Kathleen, L. Escott- Stump, Sylvia, "Krause's Food Nutrition & Diet Therapy". W. B. Saunders, Philadelphia, 2003.

۲. ماهان ، ال کاتلین ، اسکات استامپ ، سیلویا ، « اصول تغذیه کراوس » . ترجمه ستوده ، گیتی ، تهران ، ۱۳۸۱.

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. مورگان ، سارا ، « اصول تغذیه بالینی » . ترجمه کیمیاگر ، مسعود ، فلاحی ، محمدابراهیم ، پورسینا ، تهران ، ۱۳۸۰.
۲. تامسون ، سینتیا ، « تغذیه و پیشگیری درمانی » . ترجمه کوهی کمالی ، داریوش ، کاکتوس ، تهران ، ۱۳۷۹.
۳. پارک ، جان اورت ، « درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی » . ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲.

کد درس : ۳۲

نام درس : زبان تخصصی (۱)

پیش نیاز : زبان انگلیسی عمومی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشناساختن دانشجویان با متون و ترجمه آنها در زمینه های بهداشتی و مدیریتی خدمات بهداشتی و درمانی.

شرح درس :

دانشجویان پس از فراگیری این درس قادر به مطالعه و ترجمه متون بهداشتی و مدیریتی در ارتباط با وظایف حرفه ای خود خواهند بود .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مطالعه متون انگلیسی و مجلات بهداشتی و بیمارستانی در زمینه های :

- مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- اقتصاد بهداشت

- بودجه و حسابداری

- برنامه ریزی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- مسائل بیمارستانی و بهداشتی

- روش تحقیق در علوم بهداشتی

- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- سجادی ، صمد و ... [و دیگران] ، « زبان تخصصی رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی » . جلد

اول ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۲.

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۳۳

نام درس : زبان تخصصی (۲)

پیش نیاز : : زبان تخصصی (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

دانشجویان با فراگیری این درس قادر خواهند بود مطالبی که در زمینه های مدیریت- آمار- مسایل بهداشتی و درمانی و بطور کلی مفاهیمی که آنها را در جهت آگاهی از فنون مدیریت با کاربرد صحیح آن کمک می نماید ، ترجمه نمایند .

شرح درس :

دانشجویان پس از فراگیری این درس قادر به مطالعه و ترجمه متون بهداشتی و مدیریتی در ارتباط با وظایف حرفه ای خود خواهند بود .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مطالعه متون انگلیسی و مجلات بهداشتی و بیمارستانی در زمینه های :

- مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- اقتصاد بهداشت

- بودجه و حسابداری

- برنامه ریزی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- مسائل بیمارستانی و بهداشتی

- روش تحقیق در علوم بهداشتی

- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- سجادی ، صمد و ... [و دیگران] ، « زبان تخصصی رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی » ، جلد

دوم ، سمت ، تهران ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۳۴

نام درس : کلیات پزشکی

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی دستگاههای مختلف بدن ، آشنایی با بیماریهای شایع و مهم دستگاههای مختلف بدن ، آشنایی با روشهای تشخیصی شایع و مهم در بیماریهای دستگاههای مختلف بدن .

شرح درس :

دانشجویان این رشته لازم است کلیات و مطالبی درباره برخی از بیماریها بیاموزند و همچنین با امراض شایع در ایران که در زمینه فعالیت آینده ایشان مؤثر خواهند بود آشنا شوند . انتظار می رود پس از طی این درس دانشجویان دید وسیعتری در مورد مسایل پزشکی شایع پیدا کرده و در آینده از نظر بهداشتی و پزشکی جهت یابی بهتری داشته باشد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- آناتومی دستگاههای مختلف

۲- فیزیولوژی دستگاهها و اندامهای مختلف

۳- تقسیم بندی بیماریها (از نظر ایتمولوژی یا علت شناسی)

۴- بیماریهای شایع و مهم دستگاههای مختلف

۵- روشهای شایع و مهم تشخیصی

۶- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱- پارک ، اورت ، « درسنامه پزشکی اجتماعی » ، ترجمه شجاعی تهرانی ، حسین ، چاپ ششم ، سماط ، تهران ، ۱۳۸۲

۲- نوبهار ، منیر ، « کلیات پزشکی ۱ و ۲ » . بشری ، تهران ، ۱۳۸۰

۳- مشتاقی ، مرتضی ، « بیماریهای اسهالی » ، آموزش مداوم ، تهران ، ۱۳۷۵ .

۴- فرساز ، احمدرضا ، « مطالب خواندنی در باره بیماریهای اسهالی » . سیمرغ ، تهران ، ۱۳۷۴ .

روش ارزشیابی دانشجویی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۲۵

نام درس : واژه شناسی پزشکی

پیش نیاز : زبان تخصصی (۲) ، کلیات پزشکی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با واژه ها و اصطلاحات کلی رایج در حدی که بتوان در مشاغل مربوط به مدیریت پزشکی و درمانگاهی و بیمارستانی ، این واژه های را بکار برد و اصطلاحاتی را که دیگران (پزشک یا پرستار و ...) بکار می برند فهمید .

شرح درس :

برای دانشجویان این رشته ضروری است که با اصطلاحات و واژه هایی که در بخشها و واحدهای مختلف سیستم بهداشتی و درمانی (شامل بخشها ، جراحی ، آزمایشگاه ، رادیولوژی ، فیزیوتراپی ، رادیوتراپی و طب هسته ای و ...) مورد استفاده قرار می گیرند آشنا شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- پیشوندها ، پسوندها ، اصطلاحات مربوط به دستگاهها و اندامهای مختلف بدن

۲- اصطلاحات شایع مربوط به آناتومی و فیزیولوژی ، روشهای تشخیصی بیماریهای مختلف

۳- اصطلاحات شایع مربوط به بیماریهای شایع در دستگاههای مختلف

۴- اصطلاحات شایع مربوط به درمانها و روشهای درمانی

۵- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

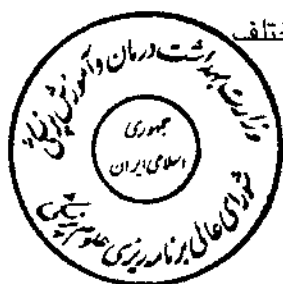
1. BarBara Janson, Cohen, "Medical Terminology: An Illustrated Guide". Lippincott Williams & Wilkins, US, 1998. (ISBN: 0781714117)
2. Ehrlich, Ann, ...[et. al], "Introduction to Medical Terminology". Delmar Thomson Learning, US, 2004. (ISBN: 140181140x)

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۳۶

نام درس : آشنایی با لوازم و تجهیزات پزشکی

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری ۱ واحد - عملی ۱ واحد

هدف کلی درس :

شناسایی دستگاهها و تجهیزات پزشکی ، حفاظت ، نگهداری و استفاده بهینه از آنها

شرح درس :

دانشجویان این رشته باید با انواع گوناگون تجهیزات پزشکی ، عملکرد و نحوه کار آنها آشنا شوند . این درس نحوه نگهداری ، بازرسی و معاینه تجهیزات را به جهت پیشگیری از تعمیرات ، آزمون عملکرد و رفع نقصها را با تأکید بر ایمنی الکتریکی مد نظر دارد .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

۱- دستگاههای آزمایشگاهی

۲- دستگاههای اتاق عمل و ریکاوری

۳- مصارف جریانهای پرفرکانس در پزشکی و ایمنی الکتریکی

۴- دستگاههای تصویر برداری

۵- دستگاههای نمایش

۶- دستگاههای نوری

۷- فیزیوتراپی

۸- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- وبستر ، جان ، « تجهیزات پزشکی : طراحی و کاربرد » . ترجمه نجاریان ، سیامک ، قاسمی کیانی ، نازیلا . جهاد دانشگاهی ، تهران ، ۱۳۷۹ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱- تکاور، عباس، « فیزیک پزشکی ». چاپ دوم، نوپردازان، کرمانشاه، ۱۳۷۹.

۲- ونسان، ژرار، « بخش عملهای جراحی و زایمان ». ترجمه صدقیانی، ابراهیم، علم و هنر، تهران،

۱۳۷۷.

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی به عنوان یک رشته علمی و شناخت عوامل مؤثر بر ایجاد بیماری در جامعه ، آشنایی با عوامل اپیدمیولوژیک ، و همچنین آشنایی با عفونت های محیط بیمارستان ، عفونت های بیرون از بیمارستان که محیط بیمارستان را آلوده می سازند .

نقش اپیدمیولوژی در ایمن سازی بیمارستان و چگونگی اتخاذ روش های جداسازی و مبارزه به شیوه علمی با عفونت های بیمارستانی که مستلزم فراگیری اصول استدلال اپیدمیولوژیک ، محاسبه نماگرها و کاربرد روش های تحقیق می باشد .

شرح درس :

تعریف اپیدمیولوژی ، واژگان و مفاهیم اپیدمیولوژی ، شناخت عوامل مؤثر بر وضع بیماری در جامعه ، دسته بندی عوامل اپیدمیولوژیک بر حسب زمان ، مکان ، شخص و غیره و روش های تدوین آن منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی ، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک (توصیفی ، تحلیلی ، مداخله ای) ، کاربرد اپیدمیولوژی ، روش بررسی اپیدمی ها ، انواع عفونت ها ، عفونت بیمارستانی ، منابع عفونت بیمارستانی ، آلاینده های عفونی ، زنجیره عفونت ، انواع واگیری ، چگونگی پیشگیری از انتقال عفونت توسط وسایل تعریف پلشت ببری و گندزدایی ، قلمرو اجرا و انتخاب وسایل پلشت ببری ، سازماندهی مبارزه علیه عفونتهای بیمارستانی ، کمیته کنترل عفونت بیمارستانی و ترکیب آن ، چگونگی نگاهبانی سلامت کارکنان مقررات ویژه بخش های کودکان ، نوزادان ، سوختگیها و تدارکات مرکزی . سهم بیمارستان در مبارزه علیه عفونت ، نقش مدیریت بیمارستان ، پزشکان ، باکتری شناس ، سرپرست داروخانه ، پرستاران و مدیریت پرستاری ، واحد آشپزخانه ، رختشویخانه در برنامه جامع مبارزه علیه عفونت بیمارستانی . شیوه های جداسازی در بیمارستان ، بیماران مبتلا به بیماریهای تنفسی ، روده ای پوستی ، جراحات ، سوختگی زخمهای جلدی مراقبت های ضروری از بیماران پیشگفت دفع بهداشتی مدفوع ، ادرار و سایر مایعات خون که حاوی جرم های بیماریزا هستند ، جداسازی بیماران حساس که در معرض ابتلا به بیماریهای واگیردار می باشند .

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- تعریف اپیدمیولوژی، لغات و اصطلاحات اپیدمیولوژی، محتوای اپیدمیولوژی، شناخت عوامل مؤثر در وضع بیماری در جامعه، تقسیم بندی فاکتورهای اپیدمیولوژیک برحسب زمان - مکان - شخص و غیره، روشهای تدوین آن، منابع اطلاعات در اپیدمیولوژی، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک:

الف- مطالعات اپیدمیولوژی توصیفی

ب- مطالعات اپیدمیولوژیک تحلیلی

ج- مطالعات اپیدمیولوژی مداخله ای

کاربرد اپیدمیولوژی، روش بررسی اپیدمیها

- کلیات، انواع عفونتها، عفونت بیمارستانی، منابع عفونتهای بیمارستانی، عوامل آلودگی زا، عوامل مؤثر در آلودگی، خودآلودگی، آلودگی به وسیله شخص ثالث، تعداد جرمها، نوع جرمها، استعداد ورشد جرمها، حساسیت بیمار، مراقبت از عفونتها، جلوگیری از انتقال عفونت از طریق وسایل، تعریف ضد عفونی، قلمرو اجرای ضد عفونی، انتخاب وسایل مخصوص ضد عفونی، عوامل ضد عفونی کننده، سازماندهی مبارزه بر علیه عفونتهای بیمارستانی، سرویس حفظ سلامت کارکنان، مقررات ویژه: بخش کودکان، بخش نوزادان، بخش سوختگیها و مراقبتهای ویژه در C. S. R. سهم هر بیمارستان در مبارزه با عفونت: نقش مدیریت بیمارستان، نقش پزشکان، نقش باکتریولوژیست، نقش سرپرست داروخانه، نقش پرسنل پرستاری، نقش مدیر پرستاری، نقش سرپرست واحد آشپزخانه و نقش سایر واحدها، نقش رختشویخانه بیمارستان، تکنیکهای جداسازی در بیمارستان، جداسازی بیمارانی که مبتلا به بیماریهایی هستند که از راه تنفسی سرایت می نمایند، جداسازی بیمارانی که مبتلا به بیماریهای روده ای هستند، جداسازی بیماران پوستی زخمها، مراقبتهای لازم در مورد زخمهای جلدی حاوی جرمهای بیماری زا، مراقبت در مورد مدفوع و ادرار که حاوی جرمهای بیماری زا هستند، جداسازی بیماران حساس که در معرض ابتلا به بیماریهای مسری می باشند.

- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس:

- ۱- افهمی، شیرین، «پیشگیری و کنترل عفونت بیمارستانی». چاپ دوم، تیمورزاده، تهران، ۱۳۸۰.
- ۲- مازنر، جویدیت، «درآمدی بر اپیدمیولوژی». ترجمه جانقربانی، محسن، چاپ دوم، خدمات فرهنگی، کرمان، ۱۳۷۶.
- ۳- نوروزی، جمیله، «عفونت های بیمارستانی». اشارات، تهران، ۱۳۷۳.
- ۴- محمودیه، محبوبه، «کنترل عفونت در بیمارستان». موسسه چاپ و انتشار، تهران، ۱۳۷۳.

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. احمدی جزی ، کامران ، « اپیدمیولوژی WHO آماریاتی » . فرهنگ فردا ، تهران ، ۱۳۸۱ .
۲. بیگل ، هول ، « اپیدمیولوژی پایه » . ترجمه آذرمینا ، پژمان ، روینسی زاده ، فرزین ، طیب ، تهران ، ۱۳۸۱ .
۳. گرینبرگ ، ریمونداس ، « اپیدمیولوژی پزشکی » . ترجمه جانقربانی ، محسن ، کنکاش ، اصفهان ، ۱۳۷۹ .
۴. هنکنز ، چارلز ، « اپیدمیولوژی در پزشکی » . ترجمه امینی نیک ، سعید ، ... [و دیگران] . دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ، اصفهان ، ۱۳۷۶ .

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با بخش مدارک پزشکی و فعالیتهای واحدهای آن (واحد آمار بیمارستانی ، واحد کدگذاری بیماریها ، واحد پذیرش و ترخیص بیماران و واحد بایگانی پزشکی) و اهمیت مدارک پزشکی در امر برنامه ریزی ، تصمیم گیریهای بهداشتی ، امور پژوهشی و آموزشی و موارد قانونی

شرح درس :

دانشجویان ضمن آشنایی با واحدهای تابعه بخش مدارک پزشکی ، روشهای نوین ذخیره و بازیابی مدارک پزشکی را فراگرفته و به نقش و اهمیت مدارک بهداشتی و ارزش آن برای بیمار ، بیمارستان ، تحقیقات پزشکی و ارزشیابی خدمات ارائه شده پی برده و با روشهای بایگانی تخصصی در بیمارستانها در ارتباط با رادیولوژی و اسکن آشنا گردند . همچنین جنبه های قانونی مدارک پزشکی (محرمانه بودن ، اجازه خروج اطلاعات ، دستوالعملهای قانونی و بخش نامه های مربوطه) و کاربرد کدگذاری بیماریها و اعمال جراحی در تحقیقات بهداشتی را فرا می گیرند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تعریف مدارک پزشکی ، آشنایی با حرفه اطلاعات در بیمارستان و شکل گیری پرونده پزشکی ، سازماندهی اطلاعات پرونده ها از طریق سیستمهای POMR و S.M.R و... معرفی روشهای پیشرفته نگهداری مدارک پزشکی ، کمیته مدارک پزشکی ، آشنایی با کتب تخصصی کدگذاری بیماریها و اعمال جراحی ، جدیدترین ویرایش ICD و HCPCS ، آشنایی با سیستمهای DRG و... ، آشنایی با ایندکس های موجود در بخش مدارک پزشکی ، آشنایی دانشجویان با اهمیت آمار بیمارستانی و محاسبه میزانهای مربوط (درصد اشغال تخت ، میانگین بستری ، تخت روز بیمار و...) ، رایانه ای نمودن فعالیتهای مدارک پزشکی ، آشنایی با تجهیزات و لوازم جدید و نحوه بکارگیری آنها در بخش ، نقش HIS در مدارک بهداشتی فردی ، موارد قانونی مدارک پزشکی ، سایر موضوعات مرتبط با درس .

منابع اصلی :

1. Lacour, Melissa, Davis, Nadinia, "Introduction to Health Information Technology" Elsevier Science Health Science div, US, 2002. ISBN: 0721683533

2. Grostick, Sara, ... [et.al], "Health Information : Management of a Strategic Resource". Elsevier Science Health Science div, US, 2001. ISBN: 0721686478

۳. حاجوی، اباذر، « مدارک پزشکی ». دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران، تهران، ۱۳۸۰.

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. حاجوی، اباذر، ... [و دیگران]، « مدارک پزشکی ۳ و ۴ ». نشر الکترونیکی جهان رایانه، تهران، ۱۳۸۱.

۲. کشتکاران، علی، دانیالی، افسانه، « مدیریت بخش مدارک پزشکی: از طراحی تا اقدام ». دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ۱۳۸۰.

۳. عرب زاده، عبدالنبی، ... [و دیگران]، « سیستم های ذخیره و بازیابی در مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی ». ارشاد اسلامی، اهواز، ۱۳۷۸.

۴. داورپناه، احمد، « مدیریت مدارک پزشکی ». وزارت بهداشت و درمان، تهران، ۱۳۷۲.

پیش نیاز : اصول و مبانی مدیریت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

هدف از ارائه این درس آشنایی دانشجویان با مقدمات برنامه ریزی و روشهای ارزشیابی در سیستم خدمات بهداشتی و درمانی و ارتقاء مهارت پژوهش کاربردی به منظور درک توسعه سیاستهای بهداشتی و درمانی و کاربرد آنها در برنامه ریزی بهداشت و درمان می باشد .

شرح درس :

در این درس دانشجویان ضمن آشنایی با مفاهیم تئوریک برنامه ریزی و فرآیند برنامه ریزی ، تجزیه و تحلیل مسایل سازمانی و ارائه راه حل و برنامه جهت رفع آنها ، با اصول برنامه ریزی استراتژیک و عملیاتی در حیطه بهداشت و درمان آشنایی یافته به نحوی که در خاتمه بتواند به عنوان یک عضو تیم برنامه ریزی در سیستم بهداشت و درمان فعالیت نماید .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- آشنایی با تعاریف برنامه ریزی (شناخت ماهیت برنامه ریزی ، کمک به تعیین و دسترسی اهداف ، اولویت و تقدم برنامه ریزی بر سایر فعالیتها و ...)
- ۲- آشنایی با نظریه ها و روش های اصلی برنامه ریزی
- ۳- آشنایی با فرآیند برنامه ریزی
- ۴- آشنایی با استفاده از سیستمهای اطلاعاتی برای تعیین و تجزیه و تحلیل مسایل ، روش های آینده نگری و فرآیند تعیین اولویتها و تخصیص منابع
- ۵- آشنایی با انواع برنامه ریزی
- ۶- آشنایی با اصول برنامه ریزی استراتژیک و عملیاتی در حیطه بهداشت و درمان
- ۷- اجزاء برنامه
  - رسالت (مأموریت) و هدف
  - اهداف کمی
  - استراتژی ها
  - سیاست های عمده جزئی
  - رویه ها و مقررات
  - برنامه های عملیاتی (عمده ، جزئی ، حمایتی) بودجه .

۸- مراحل تهیه برنامه

شناخت شرایط محیطی سازمانهای بهداشتی درمانی :

- مسائل جمعیتی

- عوامل اقتصادی

- عوامل حقوقی و قانونی

- عوامل فنی

- سایر عوامل

۹- آشنایی با اصول برنامه ریزی نیروی انسانی در خدمات بهداشتی و درمانی

۱۰- آشنایی با سیستم بهداشت و درمان ، سیاستها و خط مشی های برنامه های بهداشتی و درمانی کشور

۱۱- آشنایی با اصول ارزشیابی و کنترل برنامه های بهداشتی و درمانی

۱۲- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱- طبیبی، سید جمال الدین ، ملکی، محمد رضا ، « برنامه ریزی استراتژیک ». انتشارات وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تهران ، ۱۳۸۲ .

روشی ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱- آیت اللهی ، علیرضا ، « اصول برنامه ریزی ». چاپ سوم ، مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۸۰ .

۲- توفیقی ، شهرام ، « مفاهیم کلیدی در سیاست گذاری بهداشت و درمان ». انتشارات شهرآب ، تهران ، ۱۳۸۲ .

۳- گرین ، اندرو ، « اصول برنامه ریزی بهداشتی ». ترجمه عبادی فردآذر ، فرید ، مقتدری ، اعظم ، بیضایی ، گیتی بانو ، غاشیه ، تهران ، ۱۳۷۸ .

کد درس : ۴۰

نام درس : سازمان و مدیریت بیمارستان (۱)

پیش نیاز: اصول و مبانی مدیریت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

هدف از ارائه این درس آشنایی کامل دانشجویان با اصول علمی سازماندهی و اداره صحیح بیمارستان ، کاربرد مدیریت در سازمانهای بهداشتی و درمانی و شناخت محیط داخلی و بیرونی آن ، فرآیند تغییر ، ساختار سازمانی و طراحی آن و نقش مدیر در ارتباط با آن می باشد .

شرح درس :

دانشجو در این درس ضمن آشنایی با ضرورت وجودی سازمانهای بهداشتی و درمانی و ویژگیهای آنها با ساختار سازمانی بیمارستانها آشنا گردیده و به تجزیه و تحلیل تأثیر افراد و گروههای ذینفع بر عملکرد بیمارستانها می پردازد و ضمن مطالعه سازماندهی و تشکیلات بیمارستانی ، سازماندهی کمی و کیفی سرویسهای درمانی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می دهد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. آشنایی با ضرورت وجود سازمانهای مدرن مراقبت بهداشتی و درمانی و فلسفه و مأموریت آنها
۲. آشنایی با ویژگیهای سازمان و مدیریت سیستمهای بهداشتی و درمانی
۳. تحولات تاریخی و اجتماعی سازمان بیمارستان در ایران و جهان
۴. سیر تکاملی و تحول در اداره سازمان بیمارستان و مراکز بهداشتی و درمانی
۵. ساختار سازمانی بیمارستان
۶. سازماندهی و تشکیلات بیمارستان
۷. تجزیه و تحلیل تأثیر افراد ، گروهها و ساختار سازمانی و محیطی مؤثر بر عملکرد مدیریت واحدهای بهداشتی و درمانی
۸. سازماندهی کمی و کیفی سرویسهای درمانی
۹. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. عبادی فردآذر، فرید، انصاری ،حسن، « اصول مدیریت و برنامه ریزی بیمارستان » .سمات ،تهران ، ۱۳۷۹.

۲. صدقیانی، ابراهیم، « سازمان مدیریت بیمارستان »، جلد اول، چاپ دوم، جهان رایانه، تهران، ۱۳۷۸.

۳. فرانسسیس، سی.ام، « مدیریت بیمارستان ». ترجمه کبریایی، علی، فروزان روز، تهران، ۱۳۷۸.

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. باغبانیان، عبدالوهاب، ... [و دیگران]، « مدیریت در عرصه بهداشت و درمان جمهوری اسلامی ایران ». جلد اول، گپ، رشت، ۱۳۸۲.

۲. باغبانیان، عبدالوهاب، ... [و دیگران]، « مدیریت در عرصه بهداشت و درمان جمهوری اسلامی ایران ». جلد دوم، گپ، رشت، ۱۳۸۲.

۳. ققهی فرهمند، ناصر. «مدیریت پویای سازمان». انتشارات فروزش، تبریز، ۱۳۸۱.

۴. سلطانی، فاطمه، « مدیریت بیمارستانی در ایران ». انتشارات شیرازگان، مشهد، ۱۳۸۰.

۵. پیله رودی، سیروس، « خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان ». وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران، تهران، ۱۳۷۸.

کد درس : ۴۱

نام درس : سازمان و مدیریت بیمارستان (۲)

پیش نیاز : : سازمان و مدیریت بیمارستان (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

هدف از ارائه این درس آشنایی کامل دانشجویان با اصول علمی سازماندهی و اداره صحیح بیمارستان ، کاربرد مدیریت در سازمانهای بهداشتی و درمانی و شناخت محیط داخلی و بیرونی آن ، فرآیند تغییر ، ساختار سازمانی و طراحی آن و نقش مدیر در ارتباط با آن می باشد.

شرح درس :

در این درس ضمن آشنایی با مشخصات کلیه بخشهای بالینی و پشتیبانی و تشخیصی بیمارستان ، دانشجو با نحوه اداره این بخشها و ارتقاء کیفیت فعالیتهای آنها آشنا می گردد به نحوی که درخاتمه توانایی لازم جهت اداره بخشهای عملیاتی بیمارستانی را کسب نماید .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱. آشنایی با مشخصات سازمانی کلیه بخشهای بیمارستانی (بخشهای بستری ، تشخیصی ، اعمال جراحی ، مراقبتهای ویژه ، خدمات پشتیبانی ، کاخداری ، C. S. R ، لندری ، پذیرش ، کارگزینی ، روابط عمومی ، حسابداری و امور مالی و غیره) .
۲. آشنایی با کمیته های بیمارستانی ، اختیارات و خطوط ارتباطی آنها با مدیریت بیمارستان
۳. روشهای بازاریابی در سازمانهای مراقبت بهداشتی و درمانی
۴. روشها و اصول مختلف تخصیص منابع در بیمارستان
۵. کسب مهارتهای تفکر در مواقع بحرانی در سیستم بهداشت و درمان
۶. ارتقاء کیفیت مراقبت از بیمار و فرآیندهای مربوطه
۷. نظارت بر فعالیتهای مراکز بهداشتی و درمانی
۸. قوانین و مقررات و سیاست عمومی حاکم بر واحدهای بیمارستانی
۹. سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. طبیبی ، جمال الدین ، ... [و دیگران] ، « مدیریت کیفیت فراگیر در بهداشت و درمان » . جهان رایانه ، تهران ، ۱۳۸۰ .

۲. ساکارکا ، « اصول مدیریت و برنامه ریزی سازمان » . ترجمه عبادی فرد آذر ، فرید ، انصاری ، حسن ، سماط ، تهران ، ۱۳۷۹ .
۳. صدقیانی ، ابراهیم ، « سازمان مدیریت بیمارستان » . جلد دوم ، جهان رایانه ، تهران ، ۱۳۷۸ .
۴. فرانسیس ، سی.ام ، « مدیریت بیمارستان » . ترجمه کبریایی ، علی ، فروزان روز ، تهران ، ۱۳۷۸ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. سلطانی فاطمه ، « مدیریت بیمارستانی در ایران » . انتشارات شیرازگان ، مشهد ، ۱۳۸۰ .
۲. عبادی فرد آذر ، فرید ، انصاری ، حسن ، « مدیریت کیفیت فراگیر در خدمات بهداشتی و درمانی » . سماط ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۳. گوچ ، دیوید ، « مدیریت کیفیت فراگیر » . ترجمه مقصود ، شهرام ، سیاق ، اصفهان ، ۱۳۸۰ .
۴. تنر ، آرتور ، « مدیریت کیفیت فراگیر (T. Q. M) : سه قدم تا بهبود دائمی » . ترجمه شرکت ، حبیب اله ، ارکان ، اصفهان ، ۱۳۷۶ .
۵. پیله رودی ، سیروس ، « خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان » . وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، تهران ، ۱۳۷۸ .

نام درس : بیمه و تعرفه خدمات بهداشتی و درمانی

کد درس : ۴۲

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان نسبت به مفهوم بیمه و تعهدات متعامل بیمه گر و بیمه گذار و نیز اصول محاسبه تعرفه خدمات درمانی

شرح درس :

این درس دانشجویان را با انواع مختلف بیمه ها آشنا و آنها را جهت کار در مؤسسات بیمه ، کلینیکها و بیمارستانها آماده می سازد

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- تعریف بیمه

۲- محاسبه حق بیمه

۳- تعهدات بیمه گذار در ارتباط با حق بیمه

۴- تعریف تعرفه خدمات درمانی

۵- صورت وجودی تعرفه درمانی

۶- ارتباط تعرفه خدمات درمانی با حق بیمه

۷- اصول تعیین تعرفه خدمات درمانی

۸- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱- حسن زاده ، علی ، « بیمه بهداشتی درمانی در کشورهای در حال توسعه » . توانگران ، تهران ، ۱۳۷۹ .

۲- کریمی ، آیت ، « کلیات بیمه » . چاپ چهارم ، بیمه مرکزی ایران ، تهران ، ۱۳۷۹ .

۳- آجرلو ، غلامرضا ، « مجموعه کامل قوانین و مقررات بهداشتی درمانی و آموزشی (ویژه پزشکی) »

حیان ، تهران ، ۱۳۷۶ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

نام درس : شناخت و تهیه و توزیع دارو

کد درس : ۴۳

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با دارو و انواع داروها ، چگونگی تهیه و تولید داروها ، سیستم تهیه و توزیع دارو و نقش داروخانه و داروساز در سیستم دارو درمانی .

شرح درس :

در این درس دانشجویان با تعریف دارو ، اصول تقسیم بندی داروها ، انواع داروها ، تداخلهای دارویی ، فرآیند تولید ، نگهداری و توزیع دارو ، قوانین و مقررات دارویی و چگونگی اداره و گردش اقتصادی و مالی یک داروخانه آشنا می شوند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تعریف دارو و جایگاه آن در درمان
- ۲- مراحل سیر کشف تا تولید دارو
- ۳- اصول کلی تقسیم بندی داروها و انواع تقسیم بندی ممکن
- ۴- تعاریف کلی و اصول نحوه اثر داروها و سموم
- ۵- عوامل مؤثر در اثر بخشی داروها
- ۶- ویژگیهای یک فرآورده دارویی مناسب
- ۷- آشنایی با قوانین و نظام دارویی ایران
- ۸- آشنایی با ارگانها و سازمانهای مسئول در سیستم تهیه ، نگهداری و توزیع دارو .
- ۹- سیستم تهیه ، نگهداری و توزیع دارو در بیمارستان و شبکه های بهداشتی کشور
- ۱۰- آشنایی با داروساز ، داروخانه و نقش آنها در سیستم تهیه ، توزیع دارو (داروساز بالینی ، داروساز بیمارستانی ، داروساز عمومی)
- ۱۱- وظایف داروساز در بیمارستان و آشنایی با وظایف تکنسینها و تیم همکار داروساز در امر تهیه و توزیع دارو در بیمارستان
- ۱۲- کلیات داروشناسی ، اثر بخشی و ایمنی داروها
- ۱۳- داروهای قلبی و عروقی و تنفسی
- ۱۴- داروهای گوارشی و ضد انگل

- ۱۵- داروهای اعصاب (داروهای مؤثر بر سیستم عصبی) و ضد درد
- ۱۶- داروهای مخدر ، داروهای بیهوشی و بیحسی
- ۱۷- داروهای هورمونی و بیماریهای متابولیکی و غدد
- ۱۸- آنتی بیوتیکها و داروهای شیمی درمانی
- ۱۹- داروهای گیاهی و اصول کلی طب مکمل
- ۲۰- داروهای ضد عفونی کننده متفرقه
- ۲۱- اصول کلی عوارض جانبی داروها
- ۲۲- اصول کلی تداخلهای دارویی
- ۲۳- اصول کلی تداخل دارو و غذا
- ۲۴- آشنایی با اصول اقتصاد دارو
- ۲۵- آشنایی با مقررات سازمانهای بیمه در رابطه با داروها
- ۲۶- نقش کامپیوتر در بهینه سازی سیستم تهیه و توزیع داروها
- ۲۷- بازدید از سیستم تهیه و توزیع دارو در بیمارستان
- ۲۸- بازدید و آشنایی با نحوه فعالیت داروخانه بیماران سرپایی
- ۲۹- مقررات مربوط به تهیه و نگهداری مدارک دارویی بیمارستان و بیماران
- ۳۰- مدیریت بیمارستانی و راههای بهینه سازی مصرف دارو
- ۳۱- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- معاونت درمان ، اداره کل پشتیبانی سازمان تأمین اجتماعی ، « ضوابط و قوانین موجود در امر تدارکات و انبارهای دارو و تجهیزات پزشکی » . توانگران ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۲- جمعی از نویسندگان ، « راهنمای کاربردی داروهای ژنریک ایران » . سماط ، تهران ، ۱۳۸۰ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با اصول و روشهای طراحی فضاهای درمانی و بهداشتی و محاسبه نیاز به تختهای بیمارستانی و فضای مورد لزوم برای مراقبتهای بهداشتی و درمانی سرپایی و شناخت سازمانهای مسئول در زمینه طراحی فضاهای بیمارستانی و تیپولوژی بنا و فضاهای بهداشتی و درمانی و بیمارستانها و نحوه تجهیز آنها می باشد. در پایان ترم دانشجو با برآورد نیازها، نحوه سازماندهی اهداف بناها و فضاهای بیمارستانی ویژگیهای انواع ساختمانهای بهداشتی و درمانی و بیمارستانی و انواع و ابعاد مختلف آن آشنا می شود.

شرح درس:

دانشجویان سیرتاریخی طراحی فضاهای درمانی و بهداشتی و مراحل طراحی، اجرا و نظارت بر پروژههای عمرانی و انواع نقشه ها مؤسسات بهداشتی و درمانی و چگونگی تجهیز، راه اندازی و بهره برداری از فضاهای بهداشتی و درمانی را فراخواهند گرفت به گونه ای که بتوانند با کمک افراد متخصص بخشهای مختلف و کارشناسان فنی یک بیمارستان را طراحی، اجرا و نظارت، تجهیز و راه اندازی نمایند.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- سیر تاریخی و طراحی بیمارستانها و سایر فضاهای بهداشتی و درمانی در ایران و جهان
- تیپولوژی فضاهای درمانی بستری و سرپایی در ایران
- مطالعه انواع نقشه ها و ثبت فضاها برحسب تخت به متر مربع و ثبت فضاهای درمانی، پشتیبانی تشخیصی و مدیریت آموزشی به کل بنای بیمارستان و واحدهای بهداشتی
- مراحل طراحی، تدوین برنامه فیزیکی و سازماندهی و مدیریت، تجهیز و راه اندازی و بهره برداری فضاهای درمانی و بیمارستانها
- اهمیت و نقش مدیران در طراحی و تجهیز و راه اندازی و بهره برداری از بیمارستانها و واحدهای بهداشتی
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- وبستر ، جان ، « تجهیزات پزشکی طراحی و کاربرد » . جهاددانشگاهی دانشگاه صنعتی امیرکبیر ، تهران ، ۱۳۷۹ .
- ۲- آصف زاده ، سعید ، « مدیریت و تحقیقات بیمارستانی » . دانشگاه علوم پزشکی قزوین ، قزوین ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- شیخ الاسلامی ، بیژن ، « برنامه ریزی و طراحی بیمارستان » . زرد ، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- آصف زاده ، سعید ، « شناخت بیمارستان » . دانشگاه تهران ، تهران ، ۱۳۷۰ .
- ۳- ویلر ، ادوارد تار ، « طرح و عملکرد بیمارستان » . ترجمه فراسست ، محمدرضا ، شرکت خانه سازی ایران گروه معماری بخش تحقیق و بررسی و برنامه ریزی در امور بناهای درمانی ، تهران ، ۱۳۶۴ .

4. Hosking, Sarah, Haggard, Liz, "Healing the Hospital Environment: Design, Maintenance, and Management of Health Care Permisses". Routledge, US, 1999. (ISBN: 0419231706)

5. Haggard, Liz, "Healing the Hospital Environment". Electronic,US, 2004. (ISBN: 0203058771)

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با استانداردهای بیمارستانی در ایران و جهان ، نحوه کاربرد عملی استانداردها در قلمرو خدمات ، تجهیزات و فضاهای فیزیکی بیمارستان و مراکز بهداشتی و درمانی به نحوی که دانشجو در پایان ترم ضمن داشتن تصویر روشنی از معیارهای استاندارد فضای فیزیکی واحدهای بهداشتی و درمانی ، قادر به ارزیابی واحد مربوطه از نقطه نظر تطابق با استانداردها باشد.

شرح درس :

در این درس دانشجو ضمن آشنایی با استانداردهای بیمارستانی با کاربرد استانداردها در اداره بیمارستان آشنا می گردد .

سرفصل درس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تعریف استاندارد بطور کلی ، تاریخچه استاندارد در ایران و جهان
- ۲- انواع استانداردها ، نحوه تعیین استاندارد ، موارد استفاده استاندارد
- ۳- استانداردهای مراقبت بهداشتی و درمانی در جهان
- ۴- اهمیت استانداردها
- ۵- ارزیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی (کارآیی و اثربخشی خدمات)
- ۶- شاخصهای مورد استفاده در ارزیابی فعالیت بیمارستان (استاندارد نیروی انسانی ، تسهیلات بهداشتی ، هزینه تخت-روز ، درصد اشغال تخت ، متوسط اقامت بیمار ، فاصله گردش تخت و...)
- ۷- بررسی شاخصهای اثر بخشی در مراقبتهای بهداشتی و درمانی (رضایتمندی بیمار ، عوامل مؤثر در رضایتمندی و...)
- ۸- استانداردهای خدمات پرستاری
- ۹- استاندارد بخشهای بستری
- ۱۰- استاندارد بخش اعمال جراحی
- ۱۱- استاندارد بخش اورژانس
- ۱۲- استاندارد بخشهای مراقبتهای ویژه
- ۱۳- استاندارد بخشهای پشتیبانی

- ۱۴- استاندارد بخشهای تشخیصی
 ۱۵- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- صدقیانی ، ابراهیم ، « استانداردهای بیمارستانی و ارزیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی ». انتشارات معین ، تهران ، ۱۳۷۶ .
 ۲- وزارت بهداشت ، « دستورالعمل ارزیابی بیمارستانها ». شورای هماهنگی درمان و دفتر ارزشیابی ضوابط و استانداردهای درمانی . تهران ، ۱۳۷۶ .
 ۳- ویلر ، ادوارد تاد ، « طرح و عملکرد بیمارستان ». شرکت خانه سازی ایران ، تهران ، ۱۳۶۴ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
 ۲- امتحان میان دوره
 ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، « شاخصهای بهداشت و درمان کشور ». وزارت بهداشت ، تهران ، ۱۳۷۰ .

2- American Institute of Architects United States, "Guidelines for Construction and Equipment of Hospital and Medical Facilities 1992-93". American Institute of Architects Press, US, 1993.

- ۳- « استانداردهای ممیزی و اعتباربخشی بیمارستان ». ترجمه صدقیانی ، ابراهیم ، مؤسسه عالی پژوهش های تأمین اجتماعی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
 ۴- W. H. O ، « اصول نگهداری و ایمنی بیمارستان ». شرکت خانه سازی ایران ، تهران ، ۱۳۸۰ .
 ۵- فرانسیس ، سی ام ، « مدیریت بیمارستان ». ترجمه کبریایی ، علی ، سازمان تأمین اجتماعی ، تهران ، ۱۳۷۸ .

نام درس : اصول نگهداری و ایمنی در بیمارستان

کد درس : ۴۶

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با اصول ایمنی و حفاظت در برابر برخی مخاطرات مهم و شایع در محیطهای بیمارستانی

شرح درس :

فارغ التحصیلان رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی که به عنوان مدیران مراکز بهداشتی و درمانی و نیز بیمارستانها به کار اشتغال خواهند داشت به اقتضای شغل از اعضاء فعال کمیته هایی نظیر کمیته کنترل عفونتهای بیمارستانی ، کمیته ایمنی و حفاظت و بهداشت در محیط بیمارستان و محیط کار خود خواهند بود . توفیق این مدیران در انجام وظایفی که در این کمیته ها بر عهده دارند و نیز مسئولیتی که آنان در قبال حفاظت از سلامتی کارکنان و بیماران دارند ایجاب می نماید که آنها در طول دوره تحصیل خود آموزشهایی در زمینه بهداشت محیط بیمارستانی ، اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی و عفونتهای بیمارستانی و ایمنی و حفاظت در بیمارستان ببینند . در این راستا درس ایمنی در بیمارستان با هدف آشنایی دانشجویان با برخی مخاطرات شایع مربوط به تماس شغلی با عوامل فیزیکی ، شیمیایی ، بیولوژیکی ، مکانیکی و روانی زیان آور در محیط کار و نیز اصول حفاظت و ایمنی در برابر این مخاطرات تدریس می گردد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- مقدمه

۲- تعاریف

۳- قوانین کلی

۴- آتش سوزی در بیمارستان

۵- تعریف و طبقه بندی عوامل زیان آور محیطهای بیمارستانی و ارتباط آنها با بیماریهای شغلی

۶- شناخت مخاطرات ناشی از تماس با عوامل فیزیکی زیان آور محیطهای بیمارستانی و راههای کنترل آن

۷- تعریف و طبقه بندی عوامل شیمیایی به طور اعم و در محیطهای بیمارستانی بطور اخص

۸- شناخت مخاطرات خاص مرتبط با برخی مواد شیمیایی مهم در بیمارستانها و طریقه حفاظت کارکنان

در برابر آن

۹- روشهای جمع آوری و دفع بهداشتی مواد زائد آلوده به عوامل بیولوژیکی و رادیواکتیو (مواد زائد خطرناک) در بیمارستانها .

۱۰- نقش مهندسی انسانی در تأمین سلامت کارکنان صنایع پزشکی و بهداشتی و پیشگیری از بروز بیماریهای استخوانی و عضلانی .

۱۱- بررسی وظایف کمیته ایمنی و نقش مدیر در آن ، آموزش پرسنل ، ارتباط بین بخشی با نهادهای مؤثر در ایمنی (پلیس ، آتش نشانی ، بیمه ، هلال احمر و...)

۱۲- تأمین ایمنی و گردش کار مناسب در بخش های مختلف بیمارستان

۱۳- سایر موضوعات مرتبط با درس

منبع اصلی درس :

۱- « W. H. O . اصول نگهداری و ایمنی بیمارستان » . شرکت خانه سازی ایران ، نگهداری تجهیزات آزمایشگاهی و بیمارستان ، تهران ، ۱۳۸۰ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

1. National Institute for Occupational Safety & Health, "Guidelines for Protecting the Safety and Health of Health Care Workers (Dhhs Publication Niosh Ser No 88 119)". Bernan Assoc, US, 1989.
2. Lagers trom, Monica, Hasselhorn, Hans- Martin, Toomingas, Allan, "Occupational Health for Health Care workers: A Practical Guide". Elsevier Science Ltd, US, 1999.
3. Pal, S. B, "Handbook of Laboratory Health and Safety Measures". Kluwer Academic Print on Demand, US, 1991.
4. Charney, William, "Handbook of Modern Hospital Safety".CRC PrLIC, US, 1999. (ISBN: 1566702569)

کد درس : ۴۷

نام درس : اقتصاد بهداشت

پیش نیاز : اقتصاد خرد ، اقتصاد کلان

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی با مفاهیم مختلف اقتصادی شامل تکنیک های تجزیه و تحلیل هزینه ها ، روش های پرداخت و... در بخش بهداشت و درمان .

شرح درس :

در این درس دانشجویان با تعاریف و مبانی اقتصاد و کاربرد آن در بهداشت و درمان ، رشد اقتصادی ، سطوح اقتصاد ، انواع هزینه و چگونگی محاسبه آن در بخشهای مختلف بیمارستان ، ارزیابی نیازها ، سرمایه گذاری در بخش بهداشت ، بررسی کمی و کیفی اطلاعات آماری و ... آشنا می شوند .

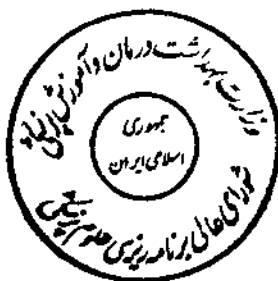
سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- مقدمه ای بر اقتصاد سلامت و سیر تکاملی نظریه های آن
- ۲- جایگاه اقتصاد سلامت در اقتصاد کل
- ۳- نقش اقتصاد سلامت در تخصیص منابع ، رشد و توسعه اقتصادی
- ۴- تفاوت اقتصاد بازار و اقتصاد سلامت
- ۵- تقاضا و عرضه در بخش سلامت
- ۶- ارتباط بخش سلامت با سایر بخشهای اقتصادی
- ۷- تولید در بخش سلامت
- ۸- تحلیل هزینه ها و اثر بخشی هزینه ها در بخش سلامت
- ۹- بررسی تخصیص و بهره وری از منابع
- ۱۰- روشهای مختلف پرداخت در بازار بهداشت و درمان
- ۱۱- روشهای تأمین درآمد در بخش سلامت
- ۱۲- روشهای مختلف بیمه ای در بخش سلامت
- ۱۳- کاربرد اقتصاد سنجی و برنامه ریزی خطی در بخش سلامت
- ۱۴- مقایسه کارایی و عملکرد بیمارستانهای خصوصی ، دولتی و خیریه ها و ...
- ۱۵- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. سالواتوره ، دومینک ، « تئوری و مسایل اقتصاد مدیریت » . ترجمه پور مقیم ، جواد ، چاپ دوم ، نی ، تهران ، ۱۳۸۳ .
۲. آصف زاده ، سعید ، « مبانی اقتصاد بهداشت و درمان » . دانشگاه علوم پزشکی قزوین ، قزوین ، ۱۳۸۲ .
۳. کریمی ، ایرج ، « اقتصاد سلامت » . جلد اول ، انتشارات گپ ، تهران ، ۱۳۸۲ .
۴. شپرد ، دونالد ، « تحلیل هزینه های بیمارستانی ، راهنمایی برای مدیران » . ترجمه پوررضا ، ابوالقاسم ، مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی ، تهران ، ۱۳۸۱ .
۵. کریمی ، ایرج ، « اقتصاد بخش بهداشت با تأکید بر بیمه خدمات درمانی در کشور استرالیا » . سیمای فرهنگ ، تهران ، ۱۳۷۹ .
۶. فلیپس ، چارلز ، « اقتصاد بهداشت » . ترجمه عسکری ، منوچهر ، اقتصاد نو ، تهران ، ۱۳۷۶ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

1. Rexford E, Santerre, Stephen P, Neun, "Health and Economics: Theories, Insights, and Industry Studies (Rev 00-old Edition)". International Thomson Publishing, US, 2000.(ISBN: 0030256291)
2. Jacobs, philip/ Philip, phd Jachobs, "Economics of Health and Medical Care (4 th 96-old Edition)". Aspen Publishers, US, 1996. ISBN: 0834208032

3. Cleverley, William, O, Carmeron, Andrew E, "Essentials of Health Care Finance". Natl Book Network, US, 2002. ISBN: 0763724955
4. Laschodber, M, Verrtrees, C, "Hospital Financing in Seven Countries". U.S Government Printing Office,US,1995 .

کد درس : ۴۸

عنوان درس : مدیریت خدمات بهداشتی

پیش نیاز : اصول خدمات بهداشتی

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با مدیریت اجرایی مراقبتهای بهداشتی درمانی ، سیاستگذاری و شناخت سیستمهای مختلف بهداشتی درمانی و شبکه ها و سطح بندی خدمات بهداشتی درمانی .

شرح درس :

در این درس دانشجویان با نظام های مختلف عرصه خدمات بهداشتی و سازمانهای ارائه دهنده اینگونه خدمات در ایران و جهان و همچنین با مفاهیم ، تعاریف و کارکردهای اصلی مدیریت و نظام خدمات بهداشتی درمانی و روش کار با مردم و چگونگی مدیریت و سازماندهی یک تیم بهداشتی و نظام شبکه بهداشت ، منابع و امکانات ، فعالیتهای مراکز بهداشتی و درمانی آشنا خواهند شد .

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- مقایسه نظام های عرضه خدمات بهداشتی و درمانی در کشورهای مختلف
- بررسی سازمانها ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در ایران و جهان
- آشنایی با سازمانهای بین المللی مرتبط با سلامت
- مفاهیم و تعاریف ، اصول و کارکردهای اصلی مدیریت خدمات بهداشتی
- کار با مردم و روش تیم بهداشتی
- تیم بهداشتی و کار آن در جامعه
- رهبری یک تیم بهداشتی
- سازماندهی و هماهنگی فعالیتهای تیم بهداشتی
- آشنایی با نظام شبکه بهداشت و درمان ، نظام ارجاع و پزشک خانواده
- آشنایی با روند و معیارهای دسترسی به مراقبتهای بهداشتی
- بررسی سطوح مختلف عرصه خدمات بهداشتی
- بازیابی و ارزیابی کار و فعالیت های بهداشتی
- مدیریت منابع بهداشتی (لوازم ، دارو ، بودجه ، زمان ، فضای کار ، امور دفتری و ...)
- مدیریت خدمات مراقبتهای بهداشتی (برنامه ریزی ، اجراء ، ارزشیابی فعالیتهای بهداشتی)
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

1. Ziegenfuss, James, Sassani, Joseph, "The Portable Health Administration", Elsevier, U.S.A, 2004.
2. Shortell SM, Kaluzny AD, "In Essential of Health Care Management", Delmar, U.S.A, 1997.
3. McMahon, Rosemary , Barton, Elizabet, Piot, Maurice, " On being in charge: a guide to management in primary health care", 2 nd.ed, WHO, Geneva, 1992.

۴. خیاطی، فریبا. «اصول مدیریت در خدمات بهداشتی». بیژ، تهران، ۱۳۸۳.

روش ارزیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱. شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
۲. امتحان میان دوره
۳. امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. مک ماهون ، رزماری ؛ بارتن ، الیزابت ؛ پیو ، موريس . «درباره مدیریت خدمات بهداشتی». ترجمه دکتر علی کشتکاران وسید علیرضا آیت اللهی. کوشا مهر، شیراز ، ۱۳۷۷ .
۲. پيله رودی ، سیروس . «شبکه بهداشت و درمان شهرستان». یونسف ، {تهران} ، ۱۳۷۸ .
۳. پيله رودی ، سیروس . «خدمات مدیریتی در شبکه بهداشت و درمان شهرستان». وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، معاونت بهداشتی ، {تهران} ، ۱۳۷۸ .
- ۴- عبادی فرد آذر، فرید: شجاعی تهرانی، حسین. «اصول خدمات بهداشتی». تهران، سماط، ۱۳۸۲.
- ۵- گزارش سالانه WHO.

کد درس : ۴۹

نام درس : پروژه

پیش نیاز : آمار حیاتی و شاخص های بهداشتی ، روش تحقیق

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : عملی

هدف کلی درس :

بررسی ابعاد مختلف مشکلات بهداشتی و درمانی ، روشن ساختن علل و عوامل بوجود آورنده مشکلات ، پیدا کردن راه حل جهت رفع مشکلات

شرح درس : (۱۰۲ ساعت)

پژوهشهایی که می توانند دربر گیرنده موارد زیر باشند :

- بررسی سازماندهی و مدیریت در طرحهای بهداشتی ونحوه ارائه خدمات بهداشتی
- بررسی عوامل مؤثر بر اثر بخشی
- بررسی اهداف ، عملکرد ، ساختار سازمانی وتکنولوژی مورد استفاده در خدمات بهداشتی و درمانی
- بررسی نقشها و وظایف مدیریتی همانند نظارت وانگیزش
- ارزشیابی فضا ومحیط ارائه خدمات
- ارزشیابی وتحلیل تغییرات وتوسعه در سیستم خدمات بهداشتی و درمانی
- بررسی استانداردهای نیروی انسانی ، تجهیزات وفضای فیزیکی در سیستم خدمات بهداشتی و درمانی

منابع اصلی درس :

- ۱- آصف زاده ، سعید ، « ده گام پژوهش در سیستمهای بهداشتی درمانی » . با نظر ملک افضلی ، حسین ، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی معاونت تحقیقات وفن آوری ، تهران ، ۱۳۸۰ .
- ۲- آصف زاده ، سعید ، « مدیریت و تحقیقات بیمارستانی » . دانشگاه علوم پزشکی ، قزوین ، ۱۳۸۲ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

ارائه گزارش وتحویل پروژه

نام درس : ارتباطات در سازمان های بهداشتی و درمانی

کد درس : ۵۰

پیش نیاز : رفتار سازمانی OB

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی :

این درس زمینه را برای آشنایی دانشجویان با مفاهیم ، اصول ، فرآیند و نظریه های مختلف ارتباطات در سازمانهای ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی ، عوامل مؤثر در برقراری ارتباطات در سازمان ، راهبردهای لازم برای اصلاح ارتباطات ، چگونگی برقراری ارتباطات در شرایط بحرانی و تضاد سازمانی ، فواید ارتباطات گروهی و استفاده از مهارت های ارتباطی به هنگام ارائه خدمات بهداشتی و درمانی فراهم می کند تا بدین وسیله مدیران بتوانند بهتر نیاز های انسانی افراد سازمان و دیگران را درک نموده و با آنها ارتباط برقرار نمایند .

شرح درس :

این درس بر فرآیند ، نظریه ها و روش های ارتباطات در سازمانهای ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی تأکید دارد و به منظور ارتقاء ارتباطات در بین دریافت کنندگان خدمات و خانواده آنها از یک سو و ارائه دهندگان خدمات و همکاران آنها ، نظریه های موجود در زمینه ارتباط ، روشهای مصاحبه ، برقراری ارتباط بصورت گروهی ، چگونگی حل تضادها و برخوردهای سازمانی ، چگونگی مقابله با شرایط بحرانی ، چگونگی برخورد با اصرارهای افراد سازمان ، نحوه دفاع از حقوق ارائه دهندگان خدمات و دریافت کنندگان خدمات با توجه به فرهنگهای مختلف آنها ، زمینه را برای تقویت مهارتهای انسانی فرد ، گروه و سازمان فراهم می سازد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- تعاریف ، مفاهیم ، اهمیت ، نقش و جایگاه ارتباطات
- ماهیت ارتباطات در سازمان ، نقش و جایگاه ارتباطات با توجه به سایر وظایف مدیر
- فرآیند ارتباطات و مدل های نظری ارتباطات
- انواع روشها و نظریه های ارتباطات در سازمان (ارتباطات کلامی ، رسمی و غیررسمی ، ارتباط میان افراد)
- موانع ارتباطات میان افراد و چگونگی غلبه بر آنها ، تأثیر عوامل محیطی بر ارتباطات
- ویژگی های ارتباطات مؤثر و چگونگی تقویت آنها
- روش های بهبود ارتباطات (تنش زدایی در مدیریت)

- شنود مؤثر زیربنای مهارت ارتباطی (تعریف ، سبک های شنود ، مهارت های شنود اثر بخش و...)
- ارتباط بین فرهنگهای مختلف (با تاکید برصفت رفتارها ونقش های رهبری درسازمان)
- نحوه ارائه سخنرانی برای گروههای مختلف
- چگونگی برقراری ارتباط در شرایط بحرانی وتضاد سازمانی
- نفوذ ومهارتهای لازم برای مذاکره
- برنامه ریزی ارتباطات درمان نگر (خودآگاهی ، ارزش های فرد بیمار وارایه دهنده خدمت ، نوع ونحوه مراقبت ، صداقت وراستگویی ، همدلی واحساس یگانگی ، اعتماد به نفس ، ایجاد حس اعتماد در دیگران ، احترام متقابل
- ارتباطات در روابط مراقبتهای بهداشتی (بیمار با متخصص ، متخصص با متخصص ، متخصص با خانواده بیمار وبیمار با خانواده اش)
- متغیرهای مؤثر بر ارتباطات (متغیرهای فرهنگی ، جنس ، عوامل اقتصادی- اجتماعی ، سن ، تجارب گذشته ، وضعیت بیماری فرد و بحران ، اندوه فرد و...)
- ارتباطات نوشتاری (مکاتبات اداری)
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

1. Darley, Mark "Managing Communication in Health Care (Six Steps to Effective Management)". Bailliere Tindall, US, 2002. ISBN: 0702024139

۲. علیزاده اقدم ، رسول ، « ارتباطات سازمانی » . آوای نور ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۳. رضاییان ، علی ، « مدیریت رفتار سازمانی » . انتشارات سمت ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۴. جمعی از اساتید مدیریت ، « ارتباطات سازمانی » . مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۷۹ .
۵. میلر ، کاترین ، « ارتباطات سازمانی رویکردها وفرآیندها » . ترجمه قبادی ، آذر ، سازمان مدیریت صنعتی ، تهران ، ۱۳۷۷ .

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس وانجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

1. Payer, Lynn. "Medicine & Culture: Varieties of Treatment in the United States, England, West Germany, and France". Henry Holt and Co, US, 1996. (ISBN: 0805048030)
2. Malone, Caroline, ...[et.al], "Accunts in Healths and Social Care: An Anthology About Communication and Relationships". Routledge, US, 2004. (ISBN: 0415326583)

هدف کلی درس : تقویت مهارت فراگیران در نوشتن

شرح درس :

تقویت مهارت انجام مکاتبات رسمی و غیر رسمی دانشجویان، بیشتر فعالیتها و عملکردهای مدیران به صورت نامه، بخشنامه، گزارش، اطلاعیه و صورت جلسه است که مبهم بودن بعضی از جملات و حتی دستورالعملها موجب اتلاف وقت و سردرگمی و برداشت های متفاوت مسئولان و مجریان می شود. انتظار می رود دانشجویان پس از پایان کلاسها مهارت لازم را در گزارش نویسی، اصول نگارش نامه های رسمی و غیر رسمی، عقد قراردادهای و قولنامه ها و... کسب کنند.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- آئین نگارش و درست نویسی
- ۲- تقسیم نامه ها به نامه های رسمی و غیر رسمی و...
- ۳- انواع نامه ها
- ۴- مراحل نامه های اداری و شکل ظاهری همراه با کار عملی
- ۵- آشنایی با نامه های اشکال دار و بی اشکال همراه با کار عملی
- ۶- چگونگی نوشتن کلمه ها، جمله ها و... (خودآزمایی).
- ۷- تعریف گزارش ها و انواع آن و مراحل مختلف
- ۸- انواع پژوهش و تحقیق
- ۹- صورتجلسه و...
- ۱۰- آشنایی با ویرایش و...
- ۱۱- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. قاسمیان، خسرو، «مکاتبات اداری». زر، شیراز، ۱۳۸۱.
۲. ماحوزی، مهدی، «گزارش نویسی و آئین نگارش». چاپ ششم، اساطیر، تهران، ۱۳۷۷.

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف

۲- امتحان میان دوره

۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. ذوالفقاری ، حسن ، « مکاتبات اداری » . آموزش کشاورزی ، تهران ، ۱۳۸۲ .
۲. کریمی شرقی ، رضا ، « فن گزارش نویسی » . مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۳. امینی ، کاظم ، « آئین نگارش مکاتبات اداری » . چاپ سیزدهم ، مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۴. توکلی ، احمد ، « گزارش نویسی در مطبوعات » . انتشارات مؤسسه ایران ، تهران ، ۱۳۷۷ .
۵. گل محمدی ، حسین ، « جزوه اصول گزارش نویسی » . [بی نا] ، تهران ، ۱۳۷۲ .

نام درس : اصول انبارداری و تدارکات

کد درس : ۵۲

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس : آشنایی دانشجویان با روشهای مختلف انبارداری و کاربرد آن و تهیه و توزیع و نگهداری کالا.

شرح درس :

دانشجویان در این درس با قوانین و مقررات مربوط به تدارکات ، تعاریف و اصطلاحات ، انواع خرید ، زمان سفارش اجناس و کالا ، میزان سفارش اقتصادی و مراحل اجرایی خرید داخل و خارج از کشور و ... آشنا می گردند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تعاریف و اصطلاحات
- ۲- انواع خرید
- ۳- انواع مناقصه
- ۴- مراحل اجرایی خرید
- ۵- قوانین مربوط به تدارکات
- ۶- وظایف واحد تدارکات و فعالیتهای جنبی
- ۷- اصول انبارداری
- ۸- منابع ورود کالا به انبار
- ۹- انواع فرمهای مربوط به انبار
- ۱۰- کدگذاری اقلام انبار
- ۱۱- کنترل موجودی انبار
- ۱۲- اصول تدارکات و انبارداری در بیمارستانها
- ۱۳- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

۱. امیرشاهی ، منوچهر ، « اصول کاربردی و انبارداری » . چاپ دهم ، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی ، تهران ، ۱۳۸۰ .

۲. دیبائی، نادر، «مدیریت خرید و اصول انبارداری». انتشارات ترمه، تهران، ۱۳۸۰.
۳. دعائی، حبیب اله، «سیستمهای خرید و مدیریت انبار داری و توزیع». انتشارات محقق، مشهد، ۱۳۷۹.
۴. مصلح شیرازی، علی نقی، «مدیریت سیستمهای خرید و تدارکات». دانشگاه شیراز، شیراز، ۱۳۷۸.

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. علیمی، حسینعلی، «مدیریت انبار و عملیات مرتبط با سیستمهای انبارداری». چاپ دوم، سازمان مدیریت صنعتی، تهران، ۱۳۸۰.
۲. انواری رستمی، علی اصغر، «سیستمهای خرید و انبارداری». چاپ نهم، طراحان نشر، تهران، ۱۳۸۰.

کد درس : ۵۳

عنوان درس : سیستمهای اطلاعات مدیریت

پیش نیاز : کاربرد کامپیوتر در مدیریت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری واحد - عملی واحد

هدف کلی درس :

آشنایی با سیستم اطلاعات مدیریت و نقش مدیریت در توسعه این سیستم و همچنین آشنایی با کاربرد مؤثر آن در زمینه های مختلف سازمانهای نظام سلامت جامعه

شرح درس :

آشنایی با انواع گوناگون سیستمهای اطلاعاتی نظیر پردازش داد و ستد ، سیستم اطلاعات حسابداری ، سیستم اطلاعات بازاریابی ، سیستم اطلاعاتی برنامه ریزی مواد ، سیستم اطلاعاتی نیروی انسانی ، سیستم اطلاعات مدیریت ، سیستم پشتیبانی تصمیم گیری ، سیستم پشتیبانی تصمیم گیری گروهی ، سیستم پشتیبانی مدیر عالی ، سیستم پشتیبانی خبره ، سیستم پشتیبانی گروه کاری ونحوه استفاده از آنها.

سرفصل دروس : (۵۱ ساعت)

- الف- درآمدی بر مدیریت سیستم های اطلاعاتی
- ب- اطلاعات و سیستمهای اطلاعاتی رایانه ای
- ج- سیستمهای پردازش داد و ستد
- د- انواع سیستمهای اطلاعاتی
- ه- سیستمهای اطلاعات بهداشتی (HIS)
- و- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱. علی پناهی ، علی ، « سیستمهای اطلاعات مدیریت » . آذرخش ، تهران ، ۱۳۷۹ .

روش ارزشیابی دانشجوی در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس وانجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

۱. مستأجران ، علی ، « سیستمهای اطلاعات مدیریت » . چاپ دوم ، حسام ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۲. مؤمنی ، هوشنگ ، « مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات » . مرکز نشر دانشگاهی ، تهران ، ۱۳۸۰ .
۳. انواری رستمی ، علی اصغر ، « آشنایی بامبانی سیستمهای اطلاعاتی مدیریت » . طراحان نشر ، تهران ، ۱۳۷۵ .

4. Lacour, Melissa, Davis, Nadinia, "Introduction to Helath Information Technology". Elsevier Science Health Science div, US, 2002. ISBN: 0721683533

کد درس : ۵۴

نام درس : مبانی مددکاری اجتماعی

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

مقدمه ای کلی در زمینه و حرفه مددکاری اجتماعی . بررسی تاریخی و توصیف برنامه رفاه اجتماعی در جامعه معاصر ایران و نقش مدد کار اجتماعی در تامین نیازهای اجتماعی . شناخت اصول و ارزش های اساسی مددکاری اجتماعی در متون اسلامی و طرح نظریه ها و فلسفه مربوط به مددکاری اجتماعی و زیر ساز خدمات اجتماعی در دیدگاه های مختلف بویژه در اسلام

شرح درس :

در این درس دانشجویان با کلیات و چارچوب اصلی مددکاری اجتماعی به ویژه اصول و ارزشهای اساسی مددکاری اجتماعی و طرح نظریه ها و تئوری های کلی و همچنین فلسفه مربوط به مددکاری اجتماعی و زیر ساخت خدمات اجتماعی ، از دیدگاه مکاتب مختلف مورد مطالعه و بررسی قرار می دهد .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- سیرتاریخی مددکاری اجتماعی ، در ایران ، جهان و اسلام .
- ۲- ماهیت مددکاری اجتماعی و اهداف مددکاری اجتماعی
- ۳- فلسفه ، ارزش ها ، پایگاه علمی مددکاری اجتماعی
- ۴- اصول و مفاهیم مددکاری اجتماعی (خدمات اجتماعی ، اقدامات اجتماعی ، مدیریت اجتماعی و ...)
- ۵- رابطه مددکاری اجتماعی با انسان و شیوه های همیاری در مددکاری اجتماعی (از دیدگاه اسلام و سایر مکاتب)
- ۶- نقش ، وظایف و کیفیات مددکاری اجتماعی و کارکردهای سرپرستی مددکاری اجتماعی
- ۷- قوانین و مقررات اخلاقی و مددکاری اجتماعی
- ۸- مبانی حقوقی (قانون اساسی ، مصوبات بین المللی) در مددکاری اجتماعی
- ۹- مصوبه حرفه ای کردن ، پایگاه حرفه ای مددکاری اجتماعی ، در ایران
- ۱۰- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- ۱- قندی ، محسن ، « دیپاچه ای بر مددکاری اجتماعی » . عطایی : تهران ، ۱۳۷۹ .
- ۲- سام آرام ، عزت اله ، « مددکاری اجتماعی : کار با جامعه » . نقش هستی ، تهران ، ۱۳۷۴ .
- ۳- سام آرام ، عزت اله ، « مددکاری اجتماعی : کار با گروه » . نقش هستی ، تهران ، ۱۳۷۳ .
- ۴- سام آرام ، عزت اله ، « مددکاری اجتماعی : کار با خود » . رشد ، تهران ، ۱۳۷۱ .

روش ارزشیابی دانشجو در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

سایر منابع :

- ۱- زاهدی اصل ، محمد ، « مبانی مددکاری اجتماعی » . انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، تهران ، ۱۳۸۲ .
- ۲- حیدری ، مریم ، « اصول و فنون مددکاری » . انتشارات مهر قائم ، اصفهان ، ۱۳۸۲ .

کد درس : ۵۵

نام درس : بازاریابی خدمات و مراقبت‌های بهداشتی درمانی

پیش نیاز : مدیریت خدمات بهداشتی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

هدف کلی درس :

آشنایی دانشجویان با اصول، قواعد و فرآیند مدیریت بازاریابی، سنجش استراتژی‌های بازاریابی، شناخت رویکردهای تجزیه و تحلیل بازار، بررسی کاربرد بازاریابی در خدمات بهداشتی و درمانی و نقش عرضه و تقاضا در بازار.

شرح درس :

این درس زمینه را برای آشنایی دانشجویان با مفهوم، ماهیت و نقش بازاریابی در خدمات و مراقبت‌های بهداشتی فراهم می‌کند و آنان را از تکنیکها و اصول کاربردی بازاریابی در بهداشت، شامل: برنامه ریزی، تصمیم‌گیری و استراتژی‌های مرتبط با بازار، روشهای تجزیه و تحلیل ساختار شرکت‌ها و بخشهای مختلف بازار، نقش عوامل محیطی مؤثر بر فرآیند بازار (نظیر رقبا، مشتریان و ...)، پژوهش در بازار کار، نقش رسانه‌ها و استراتژی‌های تبلیغاتی در بازاریابی، (بررسی) کشش بازاریابی و ... آگاه می‌سازد.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مقدمه ای بر تاریخچه و تعریف بازار و بازاریابی
- بررسی سیر تاریخی بازاریابی
- تشریح فرآیند بازاریابی و عوامل محیطی مؤثر بر آن (فاکتورهای اجتماعی، اقتصادی و ...)
- بررسی نقش بازاریابی در سازمانهای مراقبت بهداشتی و معرفی منابع اطلاعات مرتبط
- بررسی نقش محصول، قیمت یا بهای تولید و خدمت، مکان و ارتقاء تولید یا خدمات در فرآیند بازاریابی
- شناسایی خواسته‌ها، نیازها و تقاضاهای متنوع مشتریان (رفتار مشتری در بازار) و تأثیر آن بر بازاریابی
- شناسایی و بکارگیری اصول و مبانی بازاریابی استراتژیک و تعیین استراتژی‌های بازاریابی
- تشریح فرآیند تصمیم‌گیری ارائه دهندگان و دریافت کنندگان خدمات بهداشتی و شناسایی عوامل مؤثر بر این فرآیند

- تجزیه و تحلیل اجزا و عناصر یک طرح بازاریابی
- ارزیابی رویکردهای مرتبط با تبلیغ، ارتقاء و روابط مؤثر بر تصمیم ها و انتخابات مشتریان
- تشریح و ارزیابی رویکردهای متعدد مرتبط با بخشهای مختلف بازار
- تعیین، تشریح و ارزیابی معیارهای مؤثر بر بخشهای مختلف بازار
- ارزیابی قیمت های بازار و چگونگی توسعه بودجه در بازار
- تشریح رویکردهای مختلف عرضه خدمات بهداشتی و توزیع آن در بازار
- تجزیه و تحلیل نقاط ضعف، قوت، تهدیدها و فرصت های بازار
- چگونگی پایش و ارزشیابی بازار، برنامه ریزی طرح بازار
- بررسی جنبه های مالی بازاریابی و بودجه برنامه ای
- بحث و نتیجه گیری
- سایر موضوعات مرتبط با درس

منابع اصلی درس :

- 1- Berkowitz, E., "Essentials of Health Care Marketing", Prentice- Hall Armstrong, 2004.

روش ارزشیابی دانشجویان در حیطه های مختلف :

- ۱- شرکت فعال در کلاس و انجام تکالیف
- ۲- امتحان میان دوره
- ۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۱-۵۶

نام درس : کارآموزی در عرصه (۱)

پیش نیاز : ندارد

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس :

آشنا ساختن دانشجویان با اصول خدمات بهداشتی و سیستم شبکه بهداشتی و درمانی کشور .

شرح کارآموزی در عرصه : (۲۰۴ ساعت)

در این دوره دانشجویان با دیدگاه ها ، فلسفه مراقبتهای اولیه بهداشتی و شبکه های بهداشتی درمانی کشور ، ابعاد مهم P. H. C ، موانع اساسی در اجرای موفقیت آمیز P. H. C ، وظایف کارکنان و فعالیتهای خانه بهداشت ، وضعیت و شرایط جغرافیایی ، اقتصادی و بهداشتی روستاهای تحت پوشش خانه بهداشت ، خدمات مختلف ارائه شده ، نحوه جمع آوری اطلاعات ، شاخصهای بهداشت ، پرونده های خانوار و شیوه ارزشیابی در زمینه چگونگی ارائه خدمات مراقبتهای اولیه بهداشتی در خانه های بهداشت مراکز بهداشت روستایی ، مرکز بهداشت شهری و مرکز بهداشت شهرستان و .. آشنا می شوند .

فعالیتهای دانشجویان طی دوره کارآموزی :

- حضور در خانه بهداشت
- حضور در مراکز بهداشتی و درمانی (روستایی ، شهری ، شهرستان و استان و ...)
- فراگیری مهارتهای لازم در برنامه کارآموزی
- تهیه و تحویل گزارش کارآموزی شامل گزارشی از بازدیدها و فعالیتهای انجام شده و ارائه پیشنهاد برای بهبود وضعیت خدمات و بهره وری بیشتر در خانه های بهداشت
- انجام حداقل یک جلسه آموزشی بهداشت بصورت گروهی

روش ارزشیابی دانشجو در این دوره :

- ۱- حضور مرتب در محل کارآموزی
- ۲- ارائه گزارش کارآموزی و ارزشیابی دانشجو در مدت کارآموزی
- ۳- امتحان پایان دوره

نام درس : کارآموزی در عرصه (۲)

پیش نیاز : کارآموزی در عرصه (۱)

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس :

آشنایی با واحدهای مدارک پزشکی ، پذیرش ، مددکاری ، لنژری ، CSR ، تغذیه، اداره امور عمومی، اداره امور مالی و اداره تأسیسات می باشد .

شرح کارآموزی در عرصه : (۲۰۴ ساعت)

در این دوره دانشجویان با روشهای مختلف انجام فعالیت در واحدهای کارگزینی، خدمات، دبیرخانه، انبار و کارپردازی، امور مالی (دریافت و پرداخت، صدور چک، اعتبارات دفتر داری، اموال)، تأسیسات (برق، موتورخانه، تجهیزات پزشکی)، لنژری (ساعات کار لنژری، شستن و ضد عفونی کردن البسه کثیف ، حدود مسئولیت این واحد ، مواد شستشو دهنده ، مواد ضد عفونی کننده و سفید کننده بر حسب کیلوگرم و هزینه ریالی) ، تغذیه (نحوه خرید اجناس مصرفی ، نحوه کنترل ظروف ، برنامه تنظیم رژیم غذایی بیماران ، نحوه تنظیم بودجه غذایی هر فرد به طور روزانه ، چگونگی معاینه کارکنان و نحوه توزیع غذا در بیمارستان) ، CSR (چگونگی ضد عفونی وسایل ماشینی مثل ساکشن و دستگاههای بیهوشی...، نحوه تحویل دادن و تحویل گرفتن وسایل کثیف و تمیز استریل شده ، نحوه کنترل اقلام در بخش ضد عفونی مرکزی ، نحوه ضد عفونی وسایل سنگین و ثابت بیمارستان ، تجهیزات و لوازم این بخش) ، مددکاری (روشهای جلب همکاری افراد برای مشارکت در ارائه خدمات ، چگونگی وضع مالی بیماران ، حل مشکلات پرداخت هزینه های درمانی ، چگونگی شناخت مشکلات خانوادگی و وضع اجتماعی و مالی بیماران) ، مدارک پزشکی (پذیرش ، بایگانی پزشکی ، آمار و کدگذاری) و... آشنا می شوند

فعالیتهای دانشجویان طی دوره کارآموزی :

- ۱- حضور در واحدهای مدارک پزشکی ، پذیرش و مددکاری
- ۲- حضور در واحدهای لنژری ، CSR و تغذیه
- ۳- کسب مهارتهای لازم
- ۴- تهیه گزارش و ارائه پیشنهادات در جهت بهبود وضعیت واحدهای مورد بازدید

روش ارزشیابی دانشجو در این دوره :

- ۱- حضور فعال و منظم در محل کارآموزی
- ۲- ارائه گزارش کارآموزی و ارزشیابی دانشجو در مدت کارآموزی
- ۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۳-۵۶

نام درس : کارآموزی در عرصه (۳)

پیش نیاز : کارآموزی در عرصه (۲)

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس :

آشنایی با واحدهای تشخیصی (تصویری ، ویژه) ، بخش های درمانی (سرپایی ، بستری) ، آزمایشگاه ، رادیولوژی ، داروخانه

شرح کارآموزی در عرصه : (۲۰۴ ساعت)

در این دوره دانشجویان با فعالیت واحدهای مختلف تشخیصی ، درمانی و پاراکلینیک ، میزان درآمد حاصله از چگونگی استفاده از تجهیزات ، روشهای نگهداری و سرویس دستگاهها و تجهیزات ولیست تجهیزات موجود (اعم از فعال یا غیر فعال در بخشهای مختلف تخصصی) آشنا می شوند .

فعالتهای دانشجویان طی دوره کارآموزی :

- ۱- حضور در واحدهای تشخیصی ، درمانی و پاراکلینیک طبق برنامه تنظیمی
- ۲- کسب اطلاعات لازم در مورد فعالیت بخشهای مذکور
- ۳- تهیه گزارش و پیشنهاد برای بهره وری بیشتر در بخشهای فوق الذکر

روش ارزشیابی دانشجو در این دوره :

- ۱- حضور فعال و منظم
- ۲- ارائه گزارش کارآموزی و ارزشیابی دانشجو در مدت کارآموزی
- ۳- امتحان پایان دوره

کد درس : ۴-۵۶

نام درس : کارآموزی در عرصه (۴)

پیش نیاز : کارآموزی در عرصه (۳)

تعداد واحد : ۴

نوع واحد : کارآموزی در عرصه

هدف کلی درس :

افزایش مهارت های لازم مدیریتی درجهت اداره بهتر امور بیمارستانی و کسب توانمندی لازم برای اجرای وظایف مدیریت بیمارستان

شرح کارآموزی در عرصه : (۲۰۴ ساعت)

در این دوره دانشجویان با فعالیتهای مدیران در زمینه های برنامه ریزی ، سازماندهی ، نظارت ، هدایت و بکارگیری دستورالعملها ، استانداردهای موجود روشهای برنامه ریزی در زمینه نیروی انسانی ، مراقبتهای بهداشتی اولیه ، بهداشت محیط ، خدمات اداری و مالی ، مدارک پزشکی ، تهیه و نگهداری لوازم و تجهیزات پزشکی ، شیوه های علمی روند سازماندهی ، فعالیت کلیه واحدهای بیمارستان ، چگونگی ارتباطات و هماهنگی میان واحدهای درونی و برونی بیمارستان و دستورالعملهای لازم در زمینه قوانین و مقررات ، بیمه ، اداری و مالی آشنا می شوند .

فعالیتهای دانشجویان طی دوره کارآموزی :

- ۱- گفتمان با رئیس ، مدیر و مدیر پرستاری در زمینه چگونگی انجام وظایف حرفه ای
- ۲- حضور در تمامی بخشها و تهیه گزارش از چگونگی فعالیتها
- ۳- مقایسه واقعیتها و نظرات مدیران به منظور یافتن نارسائیها
- ۴- حضور در کنار مدیران برای مشاهده مستقیم نحوه مدیریت ایشان
- ۵- تهیه گزارش از فعالیتهای انجام شده و بیان مشکلات و مسایل عمده و ارائه راه حل های مناسب برای بهبود گردش کار بیمارستان به منظور افزایش بهره وری
- ۶- ارائه گزارش به سرپرست مربوط

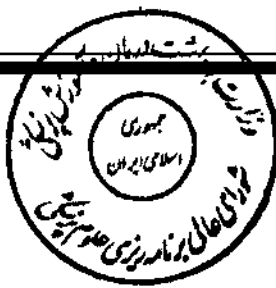
روش ارزشیابی دانشجو در این دوره :

- ۱- حضور فعال و منظم
- ۲- ارائه گزارش کارآموزی و ارزشیابی دانشجو در مدت کارآموزی
- ۳- امتحان پایان دوره

فصل چهارم :

ارزشیابی برنامه

۱- هدف از ارزشیابی :

الف) کاربران برنامه آموزشی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی شامل دانشجویان و اساتید این دوره ، مدیران بیمارستانها و شبکه های بهداشتی درمانی و بطور کلی سازمانهای عهده دار تأمین سلامت جامعه و سایر مشتریان می باشند .

ب) اهداف ارزشیابی برنامه عبارت است از :

- بازخورد در مورد عملکرد برنامه و بهبود آن از نظر اساتید ، دانشجویان ، مدیران و کارشناسان امر سلامت
- داوری در مورد کاستی های دانش ، نگرش و مهارتهای مورد لزوم از نظر اساتید ، دانشجویان ، مدیران ، کارشناسان ، فرادستان و همکارانی که اکنون در سازمانهای سلامت به کار اشتغال دارند .
- بررسی اهمیت و ضرورت هر کدام از مهارتهای مدیریتی (دروس) ، فراوانی کاربرد آنها ، میزان نیاز مدیران و شاغلان این رشته به تسلط بر هر یک از مهارتها و سختی یادگیری هر مهارت از منظر مدیران ، اساتید و دانشجویان
- جهت گیری برنامه ها به سمت مشتری مداری به منظور ایجاد انگیزش برای کارآیی بالاتر و ایجاد نگرش برای تغییر برنامه

۲- نحوه ارزشیابی برنامه :

الف- نحوه ارزشیابی : کمیته بازنگری برنامه کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی ، زیر نظر هیأت بورد و شورای عالی برنامه ریزی معاونت آموزشی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مسئولیت انجام ارزشیابی را بعهده دارد .

این ارزشیابی با توجه به دیدگاه مشتریان شامل دانش آموختگان این رشته ، اعم از کارشناسان و مدیران و صاحب نظران (اساتید و مدیران گروههای آموزشی) و دانشجویان ، ابتدا کاستی ها و نواقص برنامه شناسایی ، سپس با توجه به فلسفه وجودی ، رسالت ، چشم انداز آینده و اهداف رشته برنامه جدیدی پیشنهاد و تدوین گردیده که باید مجدداً از منظر کاربران و مشتریان برنامه مورد ارزشیابی قرار گیرد .

ب- نحوه انجام ارزشیابی: در این بازنگری از روش ارزشیابی تکوینی که هدف آن شناخت کمبودها و پیشنهادهای برای بهبود کار درمیان راه است بهره گیری شده است. بدین منظور نخست کلیه اجزاء برنامه (کلیات ، مشخصات دوره ، مشخصات دروس و...) از ابعاد گوناگون (ضرورت و اهمیت ، فراوانی و تکرار ، سطح بازخوانی و سختی یادگیری ، اثر بخشی شامل کاربردی بودن ، انطباق محتوای درس با مهارتهای مورد نیاز مدیران ، به روز بودن و...) و از دیدگاه مشتریان مختلف (اساتید ، دانشجویان و مدیران سازمانهای بهداشتی و درمانی) و اطلاعات موجود از دانشگاههای معتبر جهان که این رشته را داشته اند ، به یاری گرفته شد. سپس پیشنهادهای و توصیه های لازم به منظور بهبود و ارتقاء کل برنامه به تفکیک اجزاء آن ارائه گردید که در مراحل اجرایی ارزشیابی به تفصیل خواهد آمد .

۳- مراحل اجرایی ارزشیابی :

مراحل اجرای ارزشیابی شامل موارد زیر می گردد :

الف- تصمیم گیری در مورد ارزشیابی

ب- برنامه ریزی و طراحی ارزشیابی

ج- اجرای ارزشیابی

الف- تصمیم گیری در مورد موضوع ارزشیابی

- مورد ارزشیابی شامل فعالیت برنامه کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی از ابعاد و جهات مختلف از قبیل اهداف ، استراتژی ، ساختار و... است که پیش از این بدان اشارت رفته است .
- این برنامه شامل فراگیری دانش ، نگرش و مهارتهایی است که نیروی انسانی لازم را جهت ارائه خدمات اداری- اجرایی در واحدهای مختلف بیمارستانها تأمین می نماید ، کارآیی و اثر بخشی فعالیت بیمارستانها را افزایش می دهد ، بیمارستانها به شیوه ای مؤثرتر و پویاتر اداره می شود ، و مراکز بهداشتی و درمانی با روشی اقتصادی تر و علمی تر اداره می گردد .

- کلیه اجزاء برنامه اعم از تعریف رشته ، تاریخچه ، پیشرفت‌های حاصله طی دهه گذشته ، ارزشها و باورها ، رسالت ، چشم انداز ، اهداف کلی ، نقش دانش آموختگان ، وظایف حرفه ای ، استراتژی های آموزشی ، مشخصات دوره و دروس و سایر اجزاء مرتبط مورد بازنگری و ارزشیابی قرار گرفته اند .

ب- برنامه ریزی و طراحی ارزشیابی

♦ ارزشیابی (بازنگری) در پی پاسخگویی به چه پرسشهایی (تدوین سوالات) بوده است ؟

- ۱- عملکرد برنامه و راه ارتقاء و بهبود آن از دیدگاه مشتریان چیست ؟
- ۲- کاستی های برنامه از جنبه های دانش ، نگرش و مهارتهای مورد لزوم مدیران کدام است ؟
- ۳- در مقایسه برنامه مورد عمل با سایر کشورها با توجه به تحولات جهانی در امر سلامت و دیگرگونی های فناوری ، کاستی های برنامه کدام است ؟
- ۴- چگونه باید برنامه را روزآمد کرد و نیازهای مشتریان را پوشش داد ؟
- ۵- اهمیت و ضرورت هرکدام از مهارتهای مدیریتی ، فراوانی تکرار ، سطح بازخوانی و سختی یادگیری مهارتها چگونه است ؟
- ۶- چگونه می توان در مشتریان انگیزش برای کارآیی بالاتر و نگرش برای تغییر برنامه را ایجاد کرد ؟
- ۷- چگونه برنامه را می توان به سمت مشتری مداری سوق داد ؟

♦ تعیین اطلاعات لازم برای پاسخگویی به سئوالات

برای پاسخگویی به پرسشهای بازنگری (ارزشیابی) ، آگاهی یافتن از برنامه های مشابه و بهنگام در جهان ضرورت داشت . همچنین شناخت دیدگاه اساتیدی که تجارب فراوانی در طی سالیان متمادی از تدریس دروس این رشته داشته اند ، و نیازهای دانشجویان را بنحوی شناخته و به منابع اطلاعاتی کافی و روزآمد دسترسی داشته اند لازم بوده است . نظر دانشجویان این رشته که آخرین نیمسال تحصیلی خود را می گذرانند از اهمیت خاص برخوردار بوده است . فراتر از این ، مدیران اجرایی بیمارستانها و مراکز بهداشتی و درمانی هستند که سرنوشت

اداره سازمانهای ذیربط منوط به تصمیم ایشان است. از این رو ضرورت داشت که نظر همه آنان در ارزیابی لحاظ گردد. چون در مورد دیدگاه اساتید و دانشجویان اخیراً پژوهشهایی انجام یافته بود، به تکرار آن مبادرت نگردیده، لذا در این ارزشیابی علاوه بر کسب اطلاعات از شبکه جهان بین، به تدوین طرح پژوهشی و کسب اطلاع از مدیران اجرایی و کارشناسان سازمانهای بهداشتی و درمانی اقدام گردید که نتایج آن مبنای این بازنگری قرار گرفته است.

♦ افرادی که باید از آنها کسب اطلاع کرد:

۱- اساتید

۲- مدیران گروههای آموزشی ذیربط

۳- دانشجویان نیمسال آخر

۴- مدیران بیمارستانها

۵- کارشناسان

۶- اعضاء هیأت مورد

♦ روش دریافت و جمع آوری اطلاعات

(الف) کاوش رایانه ای در شبکه جهان بین

(ب) بررسی پایان نامه هایی که موضوع آنها ارزشیابی برنامه آموزشی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی بوده است.

(ج) تدوین پرسشنامه دانش، نگرش و مهارت (د.ن.م) به صورت خود ایفا، ارسال آن برای مدیران حدود ۶۰۰

بیمارستان کشور توسط پست و نمابر، پیگیری، و دریافت پرسشنامه های تکمیل شده، و مجدداً رفع نقص

پرسشنامه ها بصورت مصاحبه تلفنی و نمابر.

(د) نظر خواهی موردی از صاحب نظران هر درس ...

♦ منابع:

۱- مالی :

۲- افسانی :

۳- تجهیزات :

- کتابخانه

- شبکه جهان بین

- وسایل دیداری و شنیداری

- سایر وسایل آموزشی

۴- فضا

♦ محدودیتها :

- ۱- عدم پاسخگویی تعداد قابل توجهی از مدیران اجرایی علیرغم پیگیریهای پیایی
- ۲- چندگانگی راهکارها و دستورالعملهای صادره از شورای عالی برنامه ریزی و بازنگری و تنوع روشهای ارائه شده ، همچنین ابهام در مفاهیم و ... ، که شایسته است با تشکیل کارگاههای آموزشی به روشننگری ابهامات و یکسان سازی روش اقدام گردد .

ج) اجرای ارزشیابی

♦ برآورد و ارزیابی اطلاعات موجود

- دسترسی به برنامه آموزشی سایر کشورهای جهان
- دسترسی به مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس کنونی
- دسترسی به مطالعات سایر همکاران در مورد بازنگری
- دسترسی به اطلاعات اعضاء هیأت محترم مورد ، مدیران گروههای آموزشی ، دانشجویان و مدیران اجرایی
- دسترسی به چگونگی بازنگری سایر رشته ها خصوصاً رشته های مشابه

۴- تواتر انجام ارزشیابی :

الف) انجام ارزشیابی تراکمی هر ۵ سال یکبار

ب) انجام ارزشیابی تکوینی با همکاری مرکز توسعه آموزش پزشکی و گروه آموزشی به طور مستمر در طول اجرای برنامه و خاتمه هر دوره آموزشی

۵- شاخص های پیشنهادی برای ارزشیابی برنامه :

- میزان رضایت اعضای هیأت علمی از برنامه آموزشی
- میزان اشتغال دانش آموختگان در سازمان های نظام سلامت کشور
- میزان رضایت همکاران (فرادستان، همتایان و فرودستان) از توانایی و مهارتهای دانش آموختگان در زمینه کارشناسی امور اداری، اجرایی و مدیریت در سازمانهای نظام سلامت کشور
- میزان موفقیت در امتحانات کارشناسی ارشد
- میزان رضایت مدیران گروههای آموزشی
- میزان رضایت فارغ التحصیلان

۶- معیارهای موفقیت برنامه در مورد هر شاخص :

- ۸۰ درصد رضایت اعضاء هیأت علمی از پیشرفت تحصیلی دانشجویان
- ۸۰ درصد رضایت مدیران گروههای آموزشی از میزان موفقیت در نیل به اهداف
- ۸۵ درصد رضایت دانشجویان از برنامه آموزشی
- ۸۰ درصد اشتغال دانش آموختگان با توجه به تناسب برنامه آموزشی و وظایف حرفه ای آنان
- ۸۵ درصد رضایت همکاران (فرادستان، فرودستان و همتایان) از عملکرد دانش آموختگان
- ۱۵ درصد موفقیت در آزمون ورودی دوره کارشناسی ارشد
- ۸۰ درصد موفقیت ابعاد مختلف هر یک از دروس (دانش، مهارت و نگرش) از طریق تعیین ضرورت و اهمیت، فراوانی (تکرار) سطح باز خوانی و سختی یادگیری به تفصیل پیوست